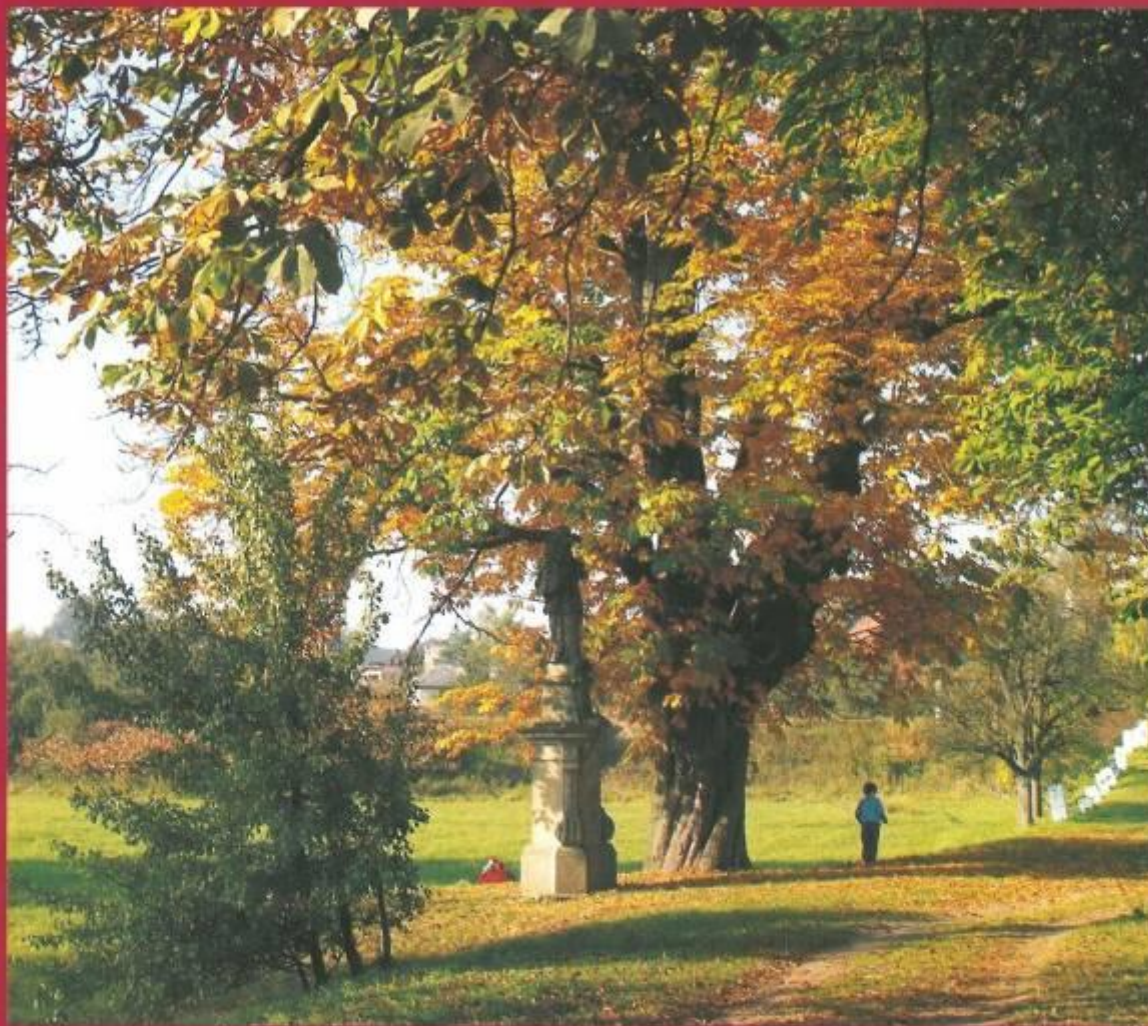

Zpravodaj

SMIŘIC, RODOVA
A HOLOHLAV

3

ZÁŘÍ 2007

*Také se vám líbí podzim s jeho bohatou
paletou barev?*

Slovo starosty

Vážení občané,

čas, náš neúprosný soupeř, nám znovu ukázal svou neporazitelnou sílu, a tak je tu podzim.

Děti se ještě utěšují myšlenkami na prázdniny, dospělí se snaží najít nějaké zbytky energie načerpané o dovolené, ale realita je taková, že jsme se opět vrátili ke každodenním starostem a povinnostem.

V minulém čísle jsem psal, že počátkem prázdnin dojde na sídlišti Govorovo v prostoru tzv. zeměkoule k vybudování dětského hřiště a přeložení části chodníků. Přeložka chodníků a příprava dopadišť dětského hřiště se zvládla včas. Dodavatelská firma Flora servis Brno, která realizovala instalaci jednotlivých prvků se opozdila, a tak nové dětské hřiště začalo sloužit svému účelu až v průběhu měsíce srpna.

V srpnu byla rovněž zahájena další, již IV. etapa rekonstrukce ZŠ Smiřice. V rámci této etapy dojde k celkové výměně oken na staré budově. Akce za téměř 2 mil. Kč je v plné výši kryta z dotace.

Letos na podzim bychom také rádi uvedli v život stálou expozici díla sochaře a medailéra pana Milana Knoblocha. Tato expozice bude umístěna v části spojovacího krčku mezi kaplí a zámekem, která je ve vlastnictví města. Na tuto akci jsme obdrželi rozhodnutí o přidělení dotace z ministerstva kultury ve výši 2,15 mil. Kč na realizaci stavební části. Z rozpočtu města bude na tuto akci čerpáno cca 500 tis. Kč na stavební část a 345 tis. Kč na vybavení interiéru.

Tento článek píše 16. 8. 2007 a pro vaši představu stav finančních prostředků na běžných účtech města včetně rezervního účtu k tomuto datu činí téměř 5,5 mil. Kč.

V současné době rovněž připravujeme k projednání v zastupitelstvu potřebná smluvní ujednání se společností VCES, která se stala vítězem výběrového řízení na realizaci nové výstavby v Rodově. Tato akce o objemu cca 500 mil. Kč zahrnuje výstavbu 100–150 bytů umístěných v rodinných domech, dvojdomcích, řadových domech a ve viladomech.

V měsíci červnu jsme spolu s náměstkem primátora Ing. Soukupem a ředitelem pro správu toku Povodí Labe Ing. Jiráskem iniciovali setkání starostů na toku Labe mezi Jaroměř a Hradcem Králové za účasti odboru cestovního ruchu KÚ Královéhradeckého kraje a Centra evropského projektování. Výsledkem letitého snažení bylo společné prohlášení směřované k představitelům Královéhradeckého kraje. Následně jsme s Ing. Soukupem 27. 6. 2007 představili Radě Královéhradeckého kraje záměr realizace projektu Lodí a na kole z Hradce Králové do Josefova. Tomuto projektu byla vyslovena jednoznačná podpora s doporučením založit pro tento účel obecně prospěšnou společnost s účastí kraje, měst a obcí a Povodí Labe.

Na jejím založení se v současné době pracuje. Tato společnost by měla být nositelem projektu a tudíž i žadatelem o dotace z evropských fondů. Projekt s předpokládanou realizací v roce 2010 by měl zahrnovat v úseku mezi Hradcem Králové a Josefovem vybudování asfaltové cyklotrasy po břehu Labe a splavnění Labe kolesovými parníčky.

Na výstavbu bytového domu na ul. Palackého by mělo být v nejbližší době vydáno stavební povolení. V současné době také probíhají jednání o rekonstrukci křižovatky u Dvorany. Podrobnosti o této akci sdělím až v příštím čísle. A abych nezapomněl, povolení k těžbě na ložisku štěrkopísku již nabylo právní moci.

Ještě bych vás rád závěrem informoval o zcela odlišné problematice, než jsou investiční záležitosti. Jedná se o řešení pohledávek za nájemníky obecních bytů. V posledních týdnech nastaly dvě velice zajímavé události v této oblasti. V jednom případě soud bez jakýchkoli průtahů vystěhoval dlouhodobě neplatící nájemníci na ulici bez náhrady bydlení a v druhém případě se soudnímu exekutorovi podařilo vymoci téměř 25 tis. Kč z dlužníků, kteří byli z městského bytu soudně vystěhováni již v roce 2006 a zanechali po sobě dluh. Pro město je současný postoj soudů k této problematice velice pozitivní a pro neplatiče jsou tyto události nepřehlédnutelným varováním. Tímto způsobem bude město postupovat i v dalších případech.

Pro tuto chvíli je to vše, o čem jsem Vás chtěl informovat.

Luboš Tuzar, starosta města

Slovo tajemnice

Vážení občané,

letní měsíce prázdnin a dovolených bývají obdobím odpočinku, avšak zaměstnanci města musí samozřejmě jeho chod udržovat stále. Pracovní četa byla letos v létě posílena o brigádníky většinou z řad studentů, se kterými jsme byli velmi spokojeni. V rámci veřejně prospěšných prací stále přijímáme jako každý rok dlouhodobě nezaměstnané z evidence úřadu práce.

Jsem ráda, že se podařilo splnit jeden z našich záměrů, a to schválení obecně závazné vyhlášky, která upravuje pohyb psů ve městě. S jejím úplným textem se můžete seznámit v tomto čísle Zpravodaje, všem majitelům psů jsme vyhlášku rozdali do poštovních schránek. Velmi jednoduše řečeno, psi se mohou pohybovat na veřejných prostranstvích města pouze na vodítku. Ani park včetně cesty podél řeky není místem pro jejich volné pobíhání. Bez vodítka se mohou psi pohybovat pouze ve vyznačených prostorách a i zde musí být samozřejmě pod dohledem majitele. Doufáme, že majitelé psů budou tuto povinnost respektovat, všichni z médií známe případy napadení psem a chceme takové situaci předejít. Porušení této obecně závazné vyhlášky řeší Policie ČR a přestupková komise města může poté udělit pokutu až do výše 30 tis. Kč.

Byl dokončen návrh plánu rozvoje sociálních služeb na období 2008–2010 (v souladu s terminologií zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách je nadále používáno toto označení místo dosud užívaného termínu komunitní plán). Návrh bude v měsíci září rozeslán k připomínkám zúčastněným obcím. Konečné znění by mělo být schváleno zastupitelstvem města koncem letošního roku.

O mnoha akcích města se dozvíte z článku pana starosty. Co se týče úřadu, dochází zde od 1. 10. 2007 k jedné změně. Dosavadní matrikářka paní Dana Jágrová odchází do důchodu a na její místo nastupuje paní Etela Koldrtová. Zastupující matrikářkou se stala paní Ladislava Reichová. Obě pracovnice musely prokázat znalosti matriční agendy složením odborné zkoušky a získaly osvědčení. Věřím, že budete s jejich prací spokojeni.

Mgr. Věra Hottmarová, tajemnice Městského úřadu Smiřice

ZPRÁVY Z RADNICE

Z jednání rady města za období červen–srpen 2007

- RM schválila záměr pronájmu budovy U Stadionu 15, Smiřice. (*bývalý DDM*)
- RM vzala na vědomí skončení veřejné sbírky vyhlášené na opravu varhan. (*sbírkou bylo za tři roky jejího trvání shromážděno 91 tis. Kč*)
- RM schválila pronájem nebytových prostor v domě čp. 574 na sídlišti gen. Govorova občanskému sdružení Obecný zájem za účelem provozování střediska osobní hygieny.
- RM schválila dodatek č. 4 ke smlouvě o dílo č. 202/2006 na akci „Základní škola – Jiráskova 206, Smiřice – stavební úpravy“ se společností KOBLA, spol. s r. o., Pečky v hodnotě 1 993 678,- Kč. (*týká se pokračování prací souvisejícími s výměnou oken na staré školní budově*)
- RM schválila vítěze výběrového řízení na vybavení interiéru expozice Milana Knoblocha firmu František Hendrych, Truhlářství J. Kmínek.

Z jednání Zastupitelstva města dne 21. 6. 2007

Zastupitelstvo města Smiřice

- schválilo změnu rozpočtu č. 3 roku 2007.
- vyjádřilo v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů souhlas s celoročním hospodařením města Smiřice za rok 2006 s výhradami vzhledem k nedostatkům uvedeným ve zprávě o přezkoumání hospodaření a schvaluje opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků.
- schválilo přezkoumání hospodaření města počínaje rokem 2007 auditorem.
- projednalo, schválilo a vydalo obecně závaznou vyhlášku města Smiřice č. 2/2007, kterou se stanovují pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství města Smiřice a vymezují prostory pro volné pobíhání psů. (*s vyhláškou se můžete seznámit dále ve Zpravodaji*)
- schválilo vítěze výběrového řízení na akci „Prodej pozemku p. č. 462/7 a jeho následné využití pro bytovou výstavbu“ společnost VCES, a. s., Praha 9 a pověřilo Radu města zajištěním všech právních dokumentů souvisejících s případnou realizací akce. (*pozemky v Rodově určené pro výstavbu rodinných domků*)
- schválilo poskytnutí finančního příspěvku na rok 2007 na podporu společenských aktivit oddílu kopané SK Smiřice ve výši 100 000,- Kč.
- schválilo aktualizované znění č. 1 Stanov svazku obcí Smiřicko.
- schválilo prodej dílu a pozemku p. č. 61/4 k. ú. Smiřice o výměře 9 m² firmě AZ Smiřice, s. r. o., Jiráskova 360, Smiřice za cenu stanovenou znaleckým posudkem.
- schválilo smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene s Ministerstvem dopravy ČR zastoupeným společností INTAR Brno v souvislosti s uložením zemního elektro-napájecího kabelu v pozemku p. č. 513/4 k. ú. Rodov v rámci výstavby elektronického mytného systému.
- schválilo bezúplatný převod pozemků p. č. 481/17 o výměře 1661 m², p. č. 481/22 o výměře 58 m² a p. č. 481/25 o výměře 71 m² – vše k. ú. Rodov z LV 1 – ČR na LV 10001 – Město Smiřice.

- schválilo záměr realizace projektu „Lodí a na kole z Hradce Králové do Josefova“ a pověřilo starostu veškerými úkony s tím spojenými.

(lr)

Nová vyhláška města

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA

MĚSTA SMÍŘICE č. 2/2007,

kterou se stanovují pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství města Smiřice a vymezují prostory pro volné pobíhání psů

Zastupitelstvo města Smiřice se na svém zasedání dne 21. 6. 2007 usneslo vydat na základě ust. § 24 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s ust. § 10 písm. d), § 35 a § 84 odst. 2) písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství

1. Stanovují se následující pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství¹⁾ ve městě:
 - a) na veřejných prostranstvích území města Smiřice je možný pohyb psů pouze na vodítku,
 - b) na veřejných prostranstvích území města Smiřice se zakazuje výcvik psů.
2. Splnění povinností stanovených v odst. 1 zajišťuje fyzická osoba, která má psa na veřejném prostranství pod kontrolou či dohledem²⁾.

Čl. 2

Vymezení prostor pro volné pobíhání psů

1. Pro volné pobíhání psů se vymezují následující prostory:
 - a) travnatá plocha za Městskou dvoranou (pozemek p. č. 150/1 o výměře 4 580 m² a p. č. 734/8 o výměře 4808 m² k. ú. Smiřice),
 - b) náplavka Labe, tj. pravý břeh podél řeky po proudu od mostu po soutok Labe s náhonem (pozemek p. č. 790/1 o výměře 17 919 m², p. č. 792 o výměře 165 m² a p. č. 793 o výměře 13 699 m² k. ú. Smiřice),
 - c) travnatá plocha podél plotu zahradnictví Jech (pozemek p. č. 230/2 o výměře 1 107 m² k. ú. Smiřice),
 - d) prostor mezi garážemi na starém sídlišti a mlýnským náhonem (pozemek p. č. 336/1 o výměře 3 573 m² a p. č. 717/1 o výměře 1 006 m² k. ú. Smiřice),
 - e) spojovací cesta vpravo k silnici I. třídy při výjezdu ze Smiřic na Hradec Králové (pozemek p. č. 810 o výměře 2 937 m² k. ú. Smiřice),
 - f) travnatá plocha v Rodově vedle silnice směr Habřina (pozemek p. č. 478/1 o výměře 1 573 m² k. ú. Rodov),
2. Prostory vymezené v odst. 1 jsou vyznačeny tabulkami, jejichž vzor je uveden v příloze č. 1.

¹⁾ § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Fyzickou osobou se rozumí např. chovatel psa, jeho vlastník či doprovázející osoba.

3. Volné pobíhání psů v prostorech uvedených v odst. 1 je možné pouze pod neustálým dohledem a přímým vlivem osoby doprovázející psa.

Čl. 3

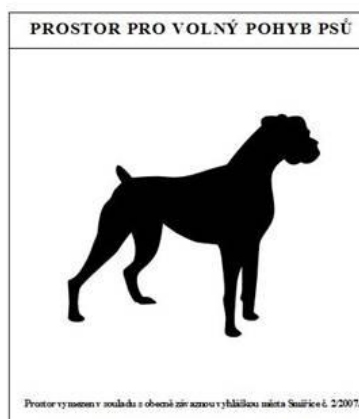
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti 15. dnem po dni jejího vyhlášení.

Ing. Milan Plšek v. r.
místostarosta

Luboš Tuzar v. r.
starosta

Příloha č. 1 k obecně závazné vyhlášce č. 2/2007

Perličky ze školních lavic

- Do jeslí začínají chodit děti, které ještě nemohou chodit.
- Do krajiny se musí namalovat i lidé, aby se měl kdo na tu krásu dívat.
- Doktorem nebudu, protože bych nedokázal zabít ani mouchu.
- Dokud chodím do školy, starají se o mě rodiče. Až vyrostu, budu mít manželku.
- Do lesů je vjezd zakázán – hlavně do jehličnatých, abychom si nepíchli duši.
- Domy se k horizontu čím dál více zmenšovaly, až přešly v pole.
- Do nemocnice se může na návštěvy jen v určité dny, jindy jsou pacienti nemocní.
- Do senátu byli voleni jen muži zachovalí. Když se někdo z nich nezachoval, byl okamžitě vyloučen.
- Do teplých krajín ptáci odlétají proto, že by jim to pěšky trvalo moc dlouho.
- Do vody polezu, až budu umět plavat.
- Doma jsme tři: táta, máma a já – já jsem nejmladší.
- Doma máme obrazy, na kterých jsou květiny, krajiny a na některých jenom vylité barvy.
- Doma rád čtu, zvláště když mi babička předčítá.

Zprávy z matriky

Děti narozené od května do konce července 2007

V tomto období se narodily celkem 3 děti – 1 děvčátko a 2 chlapci.

Děti budou jmenovitě uvedeny v příštím vydání Zpravodaje po souhlasu rodičů při společenské akci „Vítání malých občánků“, která se uskuteční dne 22. září v obřadní místnosti Městského úřadu ve Smiřicích.

Úmrtí od května do konce července 2007

Z našich řad v tomto období odešlo 10 smiřických občanů – 6 žen a 4 muži.

V květnu tohoto roku zemřela nejstarší občanka našeho města paní Marie Kloubcová. V červnu naše řady opustil pan Miroslav Kundrt.

Sňatky od dubna do konce července 2007

Za uvedené období se v obřadní místnosti a v zámecké kapli uskutečnily tyto svatební obřady:

01.06.2007	zámecká kaple	Jan Kužela – Simona Součková
02.06.2007	obřadní místnost MěÚ zámecká kaple	Ladislav Kříž – Monika Kestřánková Martin Procházka – Markéta Šrámková
09.06.2007	obřadní místnost MěÚ zámecká kaple	Jan Chmelík – Eva Kořínková Štěpán Bartůšek – Hana Kamencová
16.06.2007	zámecká kaple zámecká kaple	Libor Špánek – Gabriela Stoklásková Libor Schejbal – Lenka Andryšová
23.06.2007	obřadní místnost MěÚ obřadní místnost MěÚ zámecká kaple zámecká kaple	Hynek Petr – Linda Kajzarová Jiří Hraba – Stanislava Groligová Petr Jarina – Jana Makánová Milan Vavřina – Jana Mrhalová
29.06.2007	zámecká kaple	Jan Kapucián – Jitka Juričková
30.06.2007	zámecká kaple	Petr Hejna – Radka Baboráková
04.07.2007	obřadní místnost MěÚ	David Blažek – Jitka Brožová
05.07.2007	zámecká kaple	Pavel Marek – Alice Pakostová
07.07.2007	obřadní místnost MěÚ obřadní místnost MěÚ obřadní místnost MěÚ zámecká kaple zámecká kaple zámecká kaple zámecká kaple zámecká kaple	David Jelínek – Monika Holečková Michal Jarkovský – Jolana Balogová Martin Masner – Pavla Vondrušková Radoslav Borůvka – Iveta Vacková Jiří Burian – Ilona Soukupová Martin Gottland – Irena Staňková Ladislav Ráliš – Petra Melichová Jaroslav Habr – Stanislava Fišarová
14.07.2007	zámecká kaple zámecká kaple zámecká kaple	Petr Jireš – Helena Krombholzová Ladislav Panenka – Zdenka Hrudková Zdeněk Švec – Lenka Vičlová
20.07.2007	zámecká kaple zámecká kaple	Zdeněk Doseděl – Michaela Kutíková Martin Pech – Jana Kalousková

27.07.2007 zámecká kaple
zámecká kaple
zámecká kaple

Miloslav Kofroň – Kateřina Nývltová
Josef Rieger – Ivana Hanousková
Massimo Cappanni – Eva Malá

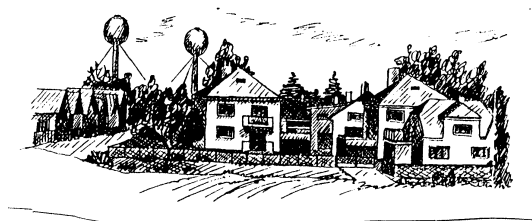
Dne 23.04.2007 v zámecké kapli oslavili 50 let společného života manželé **Vladislav a Marta Bydžovských**. Do dalších společných let jim přejeme hodně zdraví a spokojenosti.

Ve Smiřicích 23.08.2007

Dana Jágrová, matrikářka

(Pozn. redakce – Jména jsou uveřejňována na základě souhlasu občanů, zákonných zástupců či pozůstalých v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Pakliže zde není někdo uveden, nebyl souhlas udělen či vyžádán matrikou.)

Zprávy z Obecního úřadu Holohlavy

Rekonstrukce budovy bývalé hospody čp. 36

Na zasedání zastupitelstva obce dne 25. 6. 2007 rozhodli zastupitelé o zahájení rekonstrukce a o následné přestavbě budovy bývalé hospody na veřejné stravovací zařízení. Dále bylo rozhodnuto, že stavební

práce budou zadávány místním firmám a živnostníkům. Část demoličních a výkopových prací provedou brigádníci a zaměstnanci Obecního úřadu Holohlavy. Toto opatření ušetří nemalé finance oproti zadání celé rekonstrukce a přestavby jedné firmě.

Dne 15. 7. 2007 byly práce zahájeny postupným vybouráním podlah, úpravou příček a vybouráním terasy před hlavním vchodem. O dalším postupu prací vás, milí čtenáři, budeme informovat na našich internetových stránkách www.holohlavy.cz v menu „Současnost – rekonstrukce hospody“, která se pro vás již připravuje.

Dokončení této akce, pro nás náročné jak po organizační, tak i po účetní stránce, nyní nedokážeme odhadnout. Budeme však dělat vše pro to, aby se část programu připravovaného Sjezdu bývalých žáků holohlavské školy v roce 2008 konala v sále zrekonstruované budovy.

Seznamy žáků naší školy jsou hotovy

Seznamy bývalých žáků holohlavské školy, vypracovaných paní Kozovou pro potřeby připravovaného „Sjezdu“ v roce 2008, budou od září vyvěšeny na úřední desce Obecního úřadu Holohlavy a na našich internetových stránkách. Touto cestou prosíme bývalé žáky, aby informovali své bývalé spolužáky o připravované akci a vyřídili jim od Obecního úřadu srdečné pozvání na „Sjezd“. V případě vašeho zájmu o tuto akci kontaktujte Obecní úřad nebo paní Kozovou na telefonním čísle 495 422 604. O přípravách „Sjezdu“ vás budeme průběžně informovat v dalších vydáních Zpravodaje a na internetových stránkách naší obce.

Mgr. Josef Hájek, místostarosta obce

Změna územního plánu obce

V měsíci září budeme v obci Holohlavy připravovat další „Změnu územního plánu“. Firma ALERT group a.s., která má již dnes sídlo firmy v Holohlavech, připravuje výstavbu výrobní haly u silnice I/33 za Školním statkem. Bude v ní vyrábět hrubé obrobky pro automobilový průmysl. V současné době má v naší obci pozemky o celkové ploše 30 000 m² (3 ha) a má zájem o dalších 200 000 m² (20 ha). Pro využití těchto pozemků žádá o změnu územního plánu obce z důvodů vyjmutí půdy ze zemědělského fondu. Firma má v plánu podél silnice I/33 v naší obci, a dále ve Smiřicích za mléčnou farmou, vytvořit komerční zónu – logistické centrum, dělicí centrum a středisko služeb pro drobné a střední podnikatele.

Doufám, že zastupitelé budou požadované změně územního plánu nakloněni. Výrobní podniky a logistická centra, která nechtějí v Hradci Králové, se nebudou stěhovat jenom do sousedního Polska. Firma Alert group a.s. už má takovéto centrum u Jičina a před Wroclaví.

Trafostanice v místním parku

V březnovém zpravodaji jsme vás informovali o odkoupení bývalé trafostanice v obci. Zastupitelé nesouhlasili s původní nabídkovou cenou. Po půlročním šetření o původu výstavby a následném prodeji trafostanice elektrárenské společnosti Jaroměř nám Východočeská energetika nabízí budovu trafostanice za 5 000,- Kč. To je za částku spojenou s pokrytím nákladů s převodem nemovitosti. Uvidíme, jak se zastupitelé na schůzi rozhodnou.

Boží muka se konečně dočkají opravy

V minulých zpravodajích jsme vás informovali o autohavárii, při které došlo ke značnému poškození barokních pískovcových Božích muk, která jsme chtěli rekonstruovat na jiném místě v obci, a to na zahradě naší farnosti. Památkový ústav Pardubice a Magistrát města HK, odbor památkové péče, nám toto přemístění nepovolil. Při žádosti o závazné stanovisko nám dokonce nařídili, jak budou Boží muka vypadat a jakých materiálů bude použito. Např. křížek na pískovcovém sloupu nebude kamenný, ale bude železný. To proto, že v roce 1640 se kovaly na Boží muka kříže z oceli. Doufejme, že nebudeme mít problém s pojišťovnou při uplatnění škody, protože stávající stav po autohavárii mají perfektně zdokumentovaný.

Nabídka pozemku k využití

Obec Holohlavy je majitelem pozemku parc. č. 485, kde vodárenská společnost VAK Hradec Králové a.s. provozovala v oploceném areálu u černožického rybníka čerpací stanici a vodní zdroj. V současné době, kdy ve vodovodním řadu máme kvalitní pitnou vodu z vodárenské soustavy Východní Čechy, areál o velikosti 8 400 m² zůstává opuštěný. Pokud máte nějaký nápad, jak oplocený areál u rybníka využít, nebo kdo by měl o něj zájem, dejte nám vědět. Děkujeme.

Motorkáři na Chloumku

Novým adrenalinovým sportem se stává motorismus na Chloumku a v okolí. Bezohlední motorkáři z celého okolí si tam dávají dostaveníčko a tamní terén užívají jako tréninkovou a adrenalinovou trasu s vytvořenými skoky přímo na cestě. Policie je na tyto jezdce bezmocná, protože se tam jezdí, jak se komu zamane. Bez poznávacích značek na terénních motorkách nebo čtyřkolkách. Víme, že je to problém v celé republice. Na Šumavě i v Krkonoších. Způsobuje se tím eroze půdy, plaší zvěř a ničí stanoviště vzácných rostlin. Zajímavé ale bude, až našim myslivcům, kteří se starají o Chloumek a Prašivku, dojde trpělivost a za nějakým rozzuřeným motorkářem pošlou nějaký ten „brok“!

Miloš Malínský, starosta obce

Zprávy z mateřinky v Holohlavech

Tak jak bylo o prázdninách? A co dovolená? Darovali jste si ten luxus „vypnutí“ a věnovali jste alespoň pár dní „přeprogramování“ na jinou činnost, než kterou vykonáváte valnou většinu roku? Nějakou, kterou můžete nazvat „odpočinek“? Víím, pro mnoho lidí je velice obtížné a pro někoho téměř nemožné vzít si dovolenou na alespoň 14 dní vcelku. Je jedno jestli je to v létě nebo jindy. Jeden člověk mi řekl: „Dovolená? Tak tu jsem neměl už tři roky!“

Když jsme si povídali s dětmi o tom, jak strávily volno, jestli byly alespoň na nějakém výletě s rodiči, to bylo překřikování! Jen kdybyste vy, mámy a tátové slyšeli, jak takové společně strávené chvílky prožívají vaše ratolesti a jak jsou pro ně důležité! Pokud si myslíte, že nejmíc boduje ten, kdo prožije dovolenou u moře, tak se mýlíte. Dětem zářily oči, když vyprávěly o tom, jak si s rodiči zajezdily na bobové dráze, jely vláčkem s parní lokomotivou, spaly pod stanem, opékaly buřty, jak je zaujalo brnění při návštěvě zámku, nebo jak byly v zoo. To je jen malý výčet. Vaším dětem je celkem jedno, kde s vámi stráví společné chvíle, ale důležité je, že je stráví spolu s vámi. Ne jenom vedle vás, ale že něco podnikáte společně. Člověk si ani neuvědomí, jak rychle děti vedle nás vyrostou. Stejně rychle uteče čas, který jsou ochotné strávit spolu s námi. Společně strávené chvílky a prožitky pak patří mezi ty nejhezčí vzpomínky a tvoří neviditelné, ale pevné pouto a pocit sounáležitosti i v době, kdy děti „vylétají z rodných hnízd“ a budují svůj vlastní život.

Naše mateřinka byla jako každoročně uzavřena po dobu 4 týdnů. Poslední týden uzávěrky a následující dny patřily některým „kosmetickým“ úpravám v interiéru. Díky vstřícnému přístupu a pomoci zřizovatele se mohlo zrealizovat zvětšení prostor pro pohybové aktivity dětí. Byl probourán průchod z „velké třídy“ do ložnice (bývalá 2. třída v dobách, kdy v budově sídlily dvě detašované třídy ZŠ Smiřice). Z této ložnice se tak stala velká herna a z malé herny je ložnice. Děti ocení větší prostor k pohybovým hrám a cvičení na nářadí a domnívám se, že i pracovníci Úřadu práce, který sídlí právě pod bývalou malou hernou, si oddechnou, přestanou mít pocit, že jim padá strop na hlavu.

Tato přeměna proběhla včetně úklidu a pokládky nového koberce během jednoho týdne. Ještě je v plánu i malé vylepšení vstupních prostor školy. V době, kdy píší tento příspěvek, probíhají práce na zbudování napojení budovy na veřejnou kanalizaci.

K dnešnímu dni má mateřská škola v Holohlavech zapsáno celkem 40 dětí. Starat se o ně budou tři pedagogické a dvě provozní pracovníce.

Jedním z bodů koncepce školy je zapojení rodičů do života mateřské školy. Proto i letos je po zkušenostech z minulých let pro děti i jejich rodiče připravena pestrá nabídka nadstandardních společných aktivit, jako canisterapie, tvořivé dílny, soutěže, výlety, školní slavnosti. Děti budou mít možnost strávit čas dle chuti ve výtvarném nebo hudebně pohybovém kroužku, v případě zájmu získat základy anglického jazyka v kroužku Angličtina hrou a nově od listopadu – také v případě zájmu – začít s hrou na flétnu. Všechny kroužky jsou zdarma a zajišťují je pedagogické pracovníce. K dispozici bude jako v předešlých letech bezplatná kineziologická poradna, která pomáhá zvládnout a zpracovat stresy dětí.

Ve spolupráci s obcí se budeme spolupodílet na uspořádání několika akcí pro děti a jejich rodiče z řad široké veřejnosti. Samozřejmostí je spolupráce s místními organizacemi – Svazem žen a Sbořem dobrovolných hasičů v Holohlavech.

Plány a dobrá vůle k jejich realizaci jsou, přeji nám všem, aby se podařilo splnit je ke spokojenosti všech.

Renáta Smotlachová, ředitelka MŠ

Odbor státní sociální podpory, kontaktní místo Holohlavy oznamuje, že od 1. 9. 2007 dojde ke změně úředních hodin.

pondělí, středa 8.00–12.00, 13.00–16.00
úterý, čtvrtek 8.00–12.00, 12.30–13.00

V pátek budou klienti obslouženi od 8.00 do 13.00 hodin na pracovišti Úřadu práce v Hradci Králové, odboru státní sociální podpory, Ulrichovo náměstí 810/4, 500 02 Hradec Králové, tel. 495 019 500, 501).

Ing. Renáta Rousková

Hasiči soutěžili v Holohlavech

Dne 9. června 2007 se na fotbalovém hřišti v Holohlavech konala Pohárová soutěž hasičských družstev v požárním útoku. Soutěže se zúčastnilo celkem 11 družstev mužů, 4 družstva žen, 6 družstev mladších žáků a 9 družstev starších žáků. Kategorie muži a ženy pouze odběhly požární útok. Družstva dětí to měla o něco těžší, protože jejich čas se skládal ze dvou disciplín: ze štafety dvojic a z požárního útoku.

Výsledky:

Kategorie muži

1. místo SDH Holohlavy	(23,05)
2. místo Roudnice	(23,10)
3. místo Lejšovka	(30,26)
9. místo Černožice	(45,11)
10. místo Smiřice	(61,77)

Kategorie žen

1. místo SDH Roudnice	(28,29)
2. místo Jásenná	(31,94)
3. místo Černilov	(34,62)

Kategorie mladších žáků

1. místo SDH Neděliště	(114,90)
2. místo SDH Hřibojedy	(116,98)
3. místo SDH Hořiněves	(126,81)
5. místo SDH Holohlavy	

Kategorie starších žáků

1. místo SDH Hřibojedy „A“	(86,53)
2. místo SDH Holohlavy	(96,54)
3. místo SDH Hřibojedy „B“	(103,75)
9. místo Smiřice	

Po celý den bylo krásné letní počasí a díky tomu proběhla celá soutěž bez komplikací. Děkujeme touto cestou všem sponzorům.

Radislav Richtera

Holohlavské hřbitovy

Povídání o hřbitovech rozhodně nepatří mezi zábavné čtení. Nicméně tam nakonec musíme všichni, protože tady nepomáhají ani známosti, ani protekce.

V prostoru hřbitova se úzce stýká smrt s nesmrtelností tvůrčího projevu u pomníků a náhrobních desek. V době svého života zavítáme na hřbitov, abychom kytičkou a rozsvícenou svíčkou nebo lucerničkou vyjádřili naši vzpomínku našim blízkým zemřelým. Těžko se můžeme ubránit zamyšlení a nostalgii. Přítomnost na hřbitově nás nutí k tomu, abychom si uvědomili krátkost lidského života, bohužel i vlastního, před kterou ustupuje sláva, úspěch i tragedie. Kolem nás tu mohou pokojně spočívat vedle sebe dobrý člověk vedle zlého, dítě a stařec a dokonce i vrah a jeho oběť.

Můžeme zde ocitovat i slova jedné písně: „Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, do tebe padají nejdražší semena...“

V prvním letošním čísle Zpravodaje bylo uveřejněno povídání o vybudování smiřického hřbitova. Tam se mohli čtenáři dočíst, že před tím byli smiřičtí zemřelí pochovávaní na hřbitovech v Holohlavech. Proč se mluví o hřbitovech v množném čísle? Míněny jsou dva hřbitovy – jednak „starý“ a už dávno nepoužívaný hřbitov kolem kostela a tzv. hřbitov „nový“ za děkanstvím u silnice k Černožicím. Při popisování obou hřbitovů využiji ještě poznámek, které jsem získal od černožického kronikáře Jaroslava Macha.

Starých památek na obou hřbitovech už nezůstalo mnoho, ale jsou! Co zbývá na rezavějících a nebo již téměř nečitelných náhrobcích, stojí za zaznamenání do budoucna. Zapomíná se na ně i proto, že jsou psány v němčině nebo latině – vznikly totiž v době panství Smiřického a Děkanství holohlavského. Bývaly to dvě vrchnosti – na smiřickém zámku vrchnost světská a na holohlavském děkanství vrchnost duchovní. Ve své době se jedna bez druhé neobešla. Zůstala po nich nejen děkanská budova v Holohlavech a zámek ve Smiřicích, ale i barokní kostel, matriky, kroniky, hřbitovy a několik náhrobků.

Samotná obec Holohlavy je úspěšnou obcí, která se nyní po všech stránkách zvelebuje. Má své vlastní dějiny, které se nedají dodatečně měnit – jsou a vždy zůstanou spojeny s kostelem, s farou, s děkanstvím. Holohlavské děkanství bylo obrovské a patřily k němu tyto kostely:

- v **Černilově** kostel sv. Štěpána – při kostele byli pohřbíváni zemřelí z Černilova, Bukoviny, Divce, Lejšovky, Librantic a Výravý;
- v **Číbuži** kostel sv. Václava – na hřbitově leží zemřelí z Číbuze, Hubílesa, Skalice, Skaličky, Smržova, Újezda a Vlkova;
- v **Hořiněvsi** při kostele sv. Prokopa byli pochováni zemřelí z Hořiněvsi, Máslojed a Račic;
- na **Chloumku** při kostelíku sv. Václava byli pohřbíváni osadníci z Habřiny a Neznášova;
- v **Jásenné** při kostele sv. Jiří byli pohřbíváni osadníci z Jásenné a ze Starého Plesu (dnes Josefova);
- v **Libřicích** kostel sv. Michaela archanděla – zde byli pochováni zemřelí občané z Libřic;
- v **Plese** při kostele sv. Jiljí – ves i s kostelem byly zbořeny v souvislosti se stavbou pevnosti Josefov – u kostela byli pohřbíváni osadníci z Plesu;
- v **Semonicích** při kostele sv. Markéty odpočívají osadníci ze Semonic a Rožnova;
- v **Sendražicích** při kostele sv. Stanislava sní svůj věčný sen zemřelí ze Sendražic a Rodova;
- v **Žiželevsi** při kostele sv. Mikuláše odpočívají zemřelí ze Žiželevsi, Jeřiček a Vrchovnice.

Jak je patrné, holohlavské dějiny jsou i dějinami okolních obcí. I v Holohlavech samotných byl kolem kostela sv. Jana Křtitele hřbitov holohlavský, ale svorně zde odpočívají nejen osadníci z Holohlav, ale i z Černožic, Čáslavek a dokonce i ze Smiřic.

Z výčtu obcí a kostelů je patrné, jak velké bylo holohlavské děkanství. Spojení s jednotlivými částmi bývalo obtížné (časté povodně, špatné počasí). Proto bylo toto děkanství roku 1718 rozděleno na čtyři části: holohlavskou, černilovskou, hoříněvskou a jásenskou.

Obraťme svou pozornost nejdříve k již nepoužívanému „starému“ hřbitovu. Čtenářům z Holohlav by snad ani nebylo třeba vysvětlovat, že býval kolem kostela. Ze všech stran byl ohraničen podobnou zdí, jakou má i hřbitov současný. Tento „starý“ hřbitov sloužil pro osadníky z Holohlav a nejbližšího okolí až do roku 1825, kdy byl vysvěcen „nový“ (rozumí se nyní používaný) hřbitov.

Nejdříve se vrátíme o víc než 450 roků zpět. Podle historických záznamů je uváděno, že od roku 1405 vlastnil Smiřice VÁCLAV SMIŘICKÝ. Jeho syn JAN SMIŘICKÝ si svého majetku moc nehleděl a věnoval se „politice“. Pan Josef Zeman o něm napsal: „Jsa zaměstnán záležitostmi veřejnými, od mládí svého na Smiřice nepřišel, žije velkomožně v Praze nebo na hradech svých, zvláště na Roudnici. Působnost jeho v popředí politickém byla význačná.“ V politice si však zřejmě počínal tak neobratně (možná že by bylo výstižnější neopatrně, nediplomaticky – ba dokonce chybně), že to odnesl svým životem. Byl uvězněn, odsouzen a 7. září 1453 v Praze stát. Den před svou popravou směl ještě napsat v rychlosti svou závěť (její doslovné znění je uvedeno v Archivu českém XXVI.) Všimněme si jedné věty této závěti:

„... item dva kalichy dobré, stříbrné, pozlacené aby byly udělány, jeden k tomu oltáři do kláštera roudnického, do nahoře jmenované kaple, kde máti leží **a druhý aby poslali do Holohlav, tu otec a bratr můj leží. A k tomu kostelu do Holohlav aby kopu platu věčného koupili...**“

Je známo, že v Holohlavech je pohřben otec Jana Smiřického, ale fámou je, že to byl Václav Smiřický. Otcem mohl být kterýkoliv z holohlavských vladyků a patronů. Závěť prvního Smiřického poskytuje další úvahy a pochyby zdali to, co víme, odpovídá pravdě. Tyto úvahy už však k povídání o holohlavských hřbitovech nepatří.

V dnešní době už rozhodně nenajdeme ani nejmenší památku po hrobech prvních majitelů Holohlav i prvních Smiřických. Obejděme tedy alespoň holohlavský kostel, abychom zde objevili památky na více jak 180 roků neexistujícího hřbitova. Na několika místech zde na zdech objevíme údaje o některých zemřelých již z minulých století.

Tak např. na zadní kostelní zdi najdeme desku s latinským textem:

Původní text:

DOM (Domini)
VIRO INTEGERRIMO
JOSEPHO KODESCH
HOLOHLAVII DEKANO
VICARIO EPISCOPALI
REGINAE HRADECII AD SPIRITUM CANONICO
SEM. OLIM. GEN. CLERI
PRAGAE VICEREKTORI
NATO NACHODII
VI. IDUS. SEP. MDCCLV
ILLA CRUMANTES
FILIO TENERE DILECTO MAGDALENA
FRATRI ET AMICO FRANCISCUS
IN CAES. REG. SCIENTIARUM UNIVERSITATE

Překlad:

Panu (muži)
bezúhonnému
JOSEFU KODEŠOVI
holohlavskému děkanovi
vikáři biskupskému
kraje Hradeckého duchovnímu kanovníkovi,
kdysi semináře duchovenstva
pražského vícerektorovi,
naroznému v Náchodě
6. IDY září 1755
vznešená truchlící
synovi mladistvému drahému MAGDALENA
bratru i příteli FRANTIŠEK
c. k. vědecké univerzity

CRACOVIAE MATEMATICUM PROFESOR
PUB. ORD. POSUERE MDCCCIX

krakovské matematiky profesor.
Věnováno 1809.

Dá se domyslet, že zde byl pochován holohlavský děkan Josef Kodeš. Narodil se v Náchodě 6. září 1755, holohlavským děkanem byl jmenován v roce 1802 a zemřel 30. listopadu 1808 ve věku 53 let.

Po něm působil na Holohlavské faře jako děkan do roku 1821 Bernard Vorlíček. Do roku 1840 zde byl děkanem Václav Bažant. Toho si zapamatujeme proto, že v době jeho působení na holohlavské faře byl roce 1825 vysvěcen hřbitov „nový“ – pak už se přestalo pochovávat na hřbitově u kostela.

Pohřbívalo se nejen na tomto hřbitově, pohřbívalo se i uvnitř kostela. Tato výsada však byla určena jen pro vyvolené jedince, např. pro patrony kostelů. Náhrobky bývaly původně zapuštěny v podlaze kostela. Později bývaly zazděny do zdí kostela. V Holohlavech lze zaznamenat pouze jeden případ pohřbení v kostele. V presbytáři na evangelijní straně byl pohřben děkan Uhlíř. Nad zvláštní hrobkou byla náhrobní deska s nápisem:

HIC IACIT UHLIRZ.	Zde odpočívá UHLÍŘ,
PASTOR. PECATOR	děkan, hříšník,
ORATE PRO EO.	modlete se za něho.
OBIIT 1779 DIE 31. MENSIS JANUARI.	Zemřel 1779 dne 31. měsíce ledna
EATIS 64. PAROCHUS ANNORU 15.	ve věku 64 let, děkanem byl 15 roků.

Projdeme se kolem kostela a při pozorném zkoumání objevíme další náhrobní desku. Je zazděna v levém zadním rohu kostelní zdi. Text je v němčině a už velmi špatně čitelný:

FRANZ DITTRICH
geboren den 30. Jänner 1745
in Welinsschloss sold...zer (?) Kreises
Am 8. Juli 1809 in Smirzitz starb.
(Báseň věnují manželka a děti.)

Povolání a funkce zemřelého na panství nejsou na desce uvedeny. Záznam byl učiněn pro budoucnost, kdy se písmo na desce zcela vytratí.

Na zadní zdi kostela vedle desky děkana Josefa Kodeše najdeme další desku s textem:

Hier ruth in Gott	Zde v Pánu odpočívá
ANTONIA von ALBECK	ANTONIE z ALBECKU
geborene HEILBERGER	rozená HEILBERGER
Gattin des onerkeitlichen Justiciars	manželka vrchnostenského justiciára
JOSEPH WOLGANG von ALBECK	JOSEFA WOLGANGA rytíře z ALBECKU
geborene am 16. Februar 1775	narozená 16. února 1775
gestorben am 4. October 1824	zemřelá 4. října 1824

Tento text je doplněn delším tesklivým rozloučením s milovanou ženou, uctívající její ušlechtilé srdce: „Sanfmuth, Duldsamkeit und Herzengüte Treu und Lieb im inngsten Verein. ...“ Paní Antonia von Albeck byla jednou z posledních zemřelých, pochovaných ještě na starém hřbitově u kostela.

Doplňme si ještě, že vrchnostenský justiciár pan JOSEPH WOLGANG von ALBECK se podruhé oženil s JANOU rozenou KALGEOVOU. Po 15 letech JOSEPH WOLGANG von ALBECK zemřel (6. ledna 1839 ve věku 66 let) a byl pochován na „novém hřbitově“, kde mu jeho žena nechala zřídit náhrobek s erbem (o náhrobku více, až bude řeč o „novém hřbitovu“). Vdova se s dětmi odstěhovala z Holohlav pravděpodobně do svého rodiště v Německu.

Vedle kostela a vlastně i hned u hřbitova se nachází dnes už ve velmi zchátralém stavu bývalá budova staré triviální farní školy z roku 1830. Tato škola souvisí stavebně s dřívějším chudobincem a oboje mělo tzv. „Žerotínskou nadaci“, ustavenou v první polovině 16. století Barborou z Bieberštejnu, provdanou za Žerotína. V roce 1883 zde byla přistavěna třetí třída. Vchod do této budovy byl po venkovních schodech. Tato škola sloužila do roku 1890 i dětem z Černožic a Čáslavek. Do roku 1789 sem chodily i smiřické děti. Určitou dobu sem znovu chodily po požáru ve Smiřicích roku 1839, kdy shořela dřevěná radnice i se školními třídami.

Nový hřbitov

Jak už bylo uvedeno v minulém čísle Zpravodaje, na holohlavský hřbitov byli pohřbíváni zemřelí z Holohlav, Černožic a Čáslavek. Ve všech těchto obcích obyvatel přibývalo, více lidí také umíralo. „Starý“ hřbitov se stával malým – bylo proto rozhodnuto založit hřbitov „nový“.

Pozemek pro „nový“ (současný) hřbitov odprodal občanům hospodář Josef Horák z Černožic. Byla sepsána prodejní smlouva s tímto zněním (je pěknou ukázkou tehdejšího úředního slohu):

„Dne a roku níže psaného stal se kontrakt mezi Josefem Horákem, prodávajícím, z jedné a mezi černožickejm a holohlavskejm obyvatelema, kupujícíma, ze strany druhé, následovně:

Prodává a již skutečně postoupil jmenovaný Josef Horák s povolením Krajského ouřadu ze 16. máje 1823 Nr. 3151 od jeho selského statku v Černožicích pod čp. 18 k uzpůsobení potřebného nového hřbitova při chrámu Páně v Holohlavech, pole Nr. 120 za holohlavským dvorem, vedle cesty, per 990 sáhů, se vším tím právem, povinnostma a břemeny jak jej sám užíval neb užívati mohl, černožickejm a holohlavskejm obyvatelům za sumu oboustranně, dobrovolně a nezrušitelně ujednanou ... per 500 zl.

Když oni kupující holohlavský a černožický obyvatelé tuto kupní sumu v celistvosti a v hotovosti k rukám prodávajícího Josefa Horáka zaplatili, tak on pak příjem peněz kvituje.

Zavazujou se kupující obyvatelé všecy tento koupený grunt potrefující c. k. daně a rozličná břemena dle repartice vrchnostenskému ouřadu společně zapravovat a vybejvat.

Jsou kontraktující strany s tímto zápisem spokojeny a žádají, by taková smlouva knihogruntně byla vyznamenána a vtělena. K důkazu toho jsou týkajících se stran a svědků vlastnoruční podpisy:

Stalo se ve Smiřicích 15. máje 1823

Václav Chmelík, rychtář a kupující pro všeobecnost

Josef Havrda, rychtář a kupující pro všeobecnost

Václav Pácalt, kupující

Mikuláš Joneš, kupující

Jan Řehák, kupující

Václav Veverka, kupující

Václav Hynek, kupující

Jan Pultr, rychtář a dožádaný svědek

Josef Horák, prodávající

Jan Kotlant, kupující

Ignác Matějíček, kupující

Jan Pácalt, kupující

Jan Sehnoutka, kupující

Jan Baudyš, kupující

Josef Hojnej, kupující

Pozn.: Prodávající Josef Horák byl přesídlencem z Plesu před stavbou pevnosti Josefov.

K zakoupení pozemku budoucího „nového“ hřbitova tedy došlo v roce 1823. Tím, že si občané Holohlav, Černožic a Čáslavek zakoupili pozemek pro hřbitov, byli osvobozeni od placení poplatků za hrob. Smiřičtí se usnesli připlácet určitou taxu na údržbu a opravy zdí v zadnější polovině hřbitova.

Proti vchodu a v ose hlavní cesty byl umístěn pomník. Datum jeho umístění na hřbitov nám mohou prozradit dva údaje. Jeden je na zadní straně pomníku: **J. K. 1824**. J. K. může znamenat iniciály tvůrce pomníku a nebo může představovat iniciály toho, který dal tento pomník zhotovit a pro hřbitov jej věnoval.

Stejné datum najdeme na přední straně tohoto pomníku. Zde je však zapsáno jako chronogram – tj. jako nápis, jehož zvýrazněná velká písmena udávají jako římské číslice daný letopočet. Jeho přečtení již není tak jednoduché: Zde vám předkládám pokud možno co nejdůvěrnější přepis textu:

Ah ! Ježlssi SpasYteLI	59
sWěta!	10
VCzInIž! Ať po Wesskera	117
Leta	50
Z této roLe Czasne	150
Pro stoDoLY WěCzne	666
PoChazY žeň hogná	106
A tobě LIbezná;	51
Bez kaVkoLe bez sněti	56
Jen ať poVze tWé Děti	516
KrYgl tVto hroboWe,	22
PosWátnI pahrbkoWe	21
Celkové datum	1824

Pokud nejste zvyklí na čtení starých textů, mohl by vás nápis překvapit: písmeno g se čte jako j, písmena s jsou psaná starým německým písmem – švabachem a dvě tato písmena znamenají naše š, č je psáno jako spřežka – cz, přičemž **z** má také německý tvar, v se čte jako u, v je psáno jako dvojité w. Y je v textu i v rozporu s pravopisem – je tam však proto, že po převedení do římských číslic představuje V + I = VI, t. j. 6.

Z textu se vyberou pouze velká písmena, která patří mezi římské číslice. Jejich vypsáním a sečtením sestavíme datum. Vyjádřit takto datum nebylo jednoduché a byl k tomu potřebný dosti dlouhý text. Aby se mohlo vyhovět potřebě daných římských číslic, byl text většinou víceméně dosti „kostrbatý“.

„Nový“ hřbitov byl vysvěcen (a tím vlastně uveden do užívání) až v roce 1825 jaroměřským vikářem Janem Albertem Maywaldem. Prvním nebožtíkem, který zde byl pochován, byl zesnulý pan Jan Havrda, syn Josefa Havrdy z Čáslavce.

Smiřice musely pohřbívat své zemřelé na holohlavský hřbitov až do roku 1881 a Černožicím sloužil tento hřbitov až do roku 1914 (pro některé rodiny i později) – potom měly Černožice i Smiřice své vlastní hřbitovy.

Projdeme se hřbitovem a na levé straně najdeme nenápadný hrob s pomníkem připomínajícím rakouské pomníky padlých. Je to hrob holohlavského rodáka Václava Kutíka. Ve vojsku maršála Radeckého sloužil jako bubeník. Při potlačování revolučního povstání 10. června 1848 v bitvě u Vincenzy se pochybně proslavil tím, že místo toho, aby bubnováním dal signál k ústupu, bubnoval k útoku. O jeho „hrdinském“ skutku už vyšlo ve Zpravodaji povídání.

V každé obci se najde někdo, kdo se nějakým způsobem stal známým nebo se dokonce proslavil i ve světě. I na holohlavském děkanství se vystřídalo větší množství děkanů, ale jen někteří se do historie obce zapsali výrazněji. V děkanské kronice bychom se dočetli např. o děkanovi Aloisu

Nývltovi (děkanem byl v letech 1876–1901). Narodil se v Červeném Kostelci. Za kněze byl vysvěcen 25. července 1846. Do Holohlav nastoupil jako kaplan 6. září 1846 a setrval zde do roku 1850. Pak střídal podle potřeby různá kaplanství: byl ve Vrbici, v Poděbradech, v Bělé na Rychnovsku. Naposledy byl farářem ve Zdobnici. Ze Zdobnice přichází 4. března 1876 znovu do Holohlav a stává se děkanem po Josefu Rybovi. Alois Nývlt byl patriotem a vlastencem. Jeho zásluhy se dají označit za velké. I proto, že děkanskou kroniku psal česky. Právě v této kronice bychom si mohli přečíst článek přepsaný z tehdejších novin:

„Uvítání děkana Aloise Nývltu bylo to 4. března 1876, kdy do osady naší, tak dlouho osiřelé, zavítal duchovní pastýř náš, dp Alois Nývlt, dříve farář Velko Zdobnický.

Všichni jsme už s toužebností očekávali hodinu příchodu jeho. Každý byl dychtiv spatřiti laskavého a přívětivého otce duchovního. Každý toužil jej uvítati. Proto, ačkoliv právě ten den počasí příznivé nebylo, sešel se četný zástup k uvítání jeho.

Po jedné hodině odpoledne oznamovala střelba a hlahol zvonů, že se blíží – přichází do osady naší duchovní správce, s nímž se před 20 roky byl rozloučil. U příchodu jeho oslovil jej místní starosta, tehdy Kamil Kučera, jménem obce zdejší, jakož i všech ostatních obcí a pak dívka ze školy místní s upřímným blahopřáním, by dobrotivý Bůh dlouho mu žehnati ráčil a sílil jej v jeho snahách a právech, jež podnikati bude ku blahu svých svěřenců. Zazněla hudba a průvod, který mu šel vstříc, vyšel a ubíral se do chrámu Páně, kde důstojný pán děkoval za lásku a úctu, kterou mu najevo dali a vybídnul všechny k modlitbě za blaho a mír osady.

Po udělení požehnání ubíral se důstojný pán – náš pastýř – do domu děkanského, na jehož prahu opětně byl uvítán blahopřáním školní dívky místní.”

Děkan Nývlt působil na holohlavské faře celé čtvrtstoletí a zemřel 12. května 1901. Po jeho smrti se stal holohlavským děkanem Antonín Kozák. Alois Nývlt byl pochován na „novém” holohlavském hřbitově, kde bychom našli jeho náhrobek mezi dvěma vzrostlými tujemi.

**Zde v Pánu odpočívá
ALOIS NÝVLT
děkan holohlavský, kněz jubilár ...,
skutečný konzistorní rada a assesor,
majitel zlatého záslužného kříže s kor.
nar. 17. 12. 1820
zemř. 12. 5. 1901
Dobrý boj jsem dobojoval,
běh jsem dokonal,
víru jsem zachoval.
Naposledy složena jest mi
koruna spravedlnosti,
kteroužto mi v onen den Pán dá.
kap. k Timotheovi 4, 7 a 8**

(Pokračování příště)

Podle podkladů p. Jaroslava Macha pro Zpravodaj připravil Miroslav Volák

Sbor dobrovolných hasičů ve Smiřicích

V sobotu 23. června 2007 proběhly oslavy 125 let sboru dobrovolných hasičů ve Smiřicích.

Při této příležitosti jsme uspořádali soutěž požárního útoku dětí a mužů, na prostranství za kulturním domem Dvorana mohli návštěvníci také shlédnout starou i novou hasičskou techniku a vyproštění osob z havarovaného auta. K dobré pohodě přispělo i opékání prasete, klobás a další občerstvení, k poslechu zahrála hudba. Škoda jen, že se v průběhu dne počasí zkažilo.

Znovu děkujeme Městskému úřadu ve Smiřicích za spolupráci a všem sponzorům za jejich dary.

A nejen smiřický sbor jako celek slavil své výročí – dalším jubilem je pan Václav Kubín, který v letošním roce oslavil již 50 let působení v našich řadách. Srdečně gratulujeme!

Náš sbor se celoročně stará o řádnou přípravu našich mladých členů. Proto jsme jim na jeden letošní srpnový víkend připravili třídní soustředění, které se konalo v Praseku u Nového Bydžova. Děti zde trénovaly uzle, značky, zdravotvědu a jiné hasičské výkony. Součástí cvičení byla i stezka odvahy. Důkazem toho, že se mládeži na soustředění líbilo, je přání, aby se konalo i v příštím roce a na více dní.

Od 1. 1. do 30. 6. jsme měli 7 výjezdů:

- 29. 1. hořel obytný přívěs v ulici Cukrovarské
- 3. 4. hořela tráva v Černožicích
- 29. 4. na pile ve Smiřicích majitel vypaloval trávu
- 3. 5. hořela louka a větve v Rodově
- 2. 6. odstraňování oleje ze silnice v kopci ulici Hankova
- 13. 6. v ulici Ohrady jsme vyprošťovali zajíce ze studny
- 22. 6. v ulici Palackého hořelo nákladní auto Tatra

Přejeme všem občanům našeho města hodně zdraví a úspěchů.

Vladimír Vít, starosta SDH

Víte, že...

- se opět ukázala typicky česká vlastnost nechávat vyřizování (nejen) úředních záležitostí na poslední chvíli? O problematice studní se hovoří od počátku roku, ve všech sdělovacích prostředcích byl zdůrazňován termín 30. 6. 2007, do kdy je možné podávat žádosti... Řeklo by se: Dost času... V měsíci lednu nebyla úřadu doručena žádná žádost, v únoru 6, v březnu 27, v dubnu 53, v květnu 104 a v červnu se dveře odboru životního prostředí netrhly – bylo nám doručeno **celkem 280 žádostí** (z toho do 10. 6. bylo podáno 63 žádostí, v poslední dekádě června pak 217). V červenci (po termínu) jste odboru ŽP doručili žádostí 27 a do 17. 8. dalších 41. Za téměř 8 měsíců je tedy evidováno dohromady 538 žádostí.

Budme rádi, že na zdejším úřadě nemáme odbor dopravy – vzhledem k očekávané velké výměně řidičských průkazů bychom museli vzhledem ke zkušenostem s „VČASNÝM“ podáváním žádostí úředníky zřejmě naklonovat.

- v letošním roce si připomínáme několik zajímavých výročí? Zda si na jejich oslavu „bouchnete“ sekt, necháme pouze na vás, připomeňte si alespoň s námi, že před
 - **140 lety** (r. 1867) byla dokončena stavba cukrovaru ve Smiřicích a proběhla první řepná kampaň, a ve stejný rok, přesně 10. 10. 1867 se ve Smiřicích narodil Josef Zeman, inspektor min. školství, čestný občan města
 - **125 lety** (16. 7. 1882) byl ustanoven hasičský sbor ve Smiřicích
 - **70 lety** (r. 1937) byl založen včelařský svaz ve Smiřicích
 - **40 lety** (srpen 1967) byla otevřena stávající budova MŠ
 - **30 lety** byla v lednu otevřena nová lékárna ve zdejším zdravotním středisku a 1. 9. 1977 byl zřízen samostatný stavební úřad, jehož vedoucím se stal M. Nejedlý
 - **20 lety** (1. 4. 1987) byl ustaven Městský dům pionýrů a mládeže a 18. 11. 1987 začal ve Smiřicích ordinovat MUDr. Pavel Hottmar
 - **5 lety** (květen 2002) jsme opět zpřístupnili kapli očím veřejnosti

Zajímavých výročí by bylo určitě mnohem víc, tato jsou vybrány z některých starších čísel Zpravodajů – můžete si je zapůjčit ve smiřické knihovně. Á propos – víte, že první číslo Zpravodaje vyšlo v roce 1970?

- za 4 roky provozu Městského útulku pro opuštěná zvířata ve Smiřicích (od června 2003) se v jeho kotcích vystřídalo 64 pejsků a fenek? Ažyl jsme tu poskytli i jedné kočičce, byť náš útulek pro tato malá vrnící stvoření uzpůsoben není. V červenci letošního roku nás jedna „chovanka“ obdařila i malou nadílkou, když nám zde povila štěňátko – holt příroda je mocná a fenka Molly ještě mocnější – otcem Bobeše a Čikiny, kteří v tuto dobu už zahřívají pelíšky nových dvounohých majitelů, se totiž stal za záhadných okolností jeden z našich pejsků.

V tuto dobu jsou v útulku 3 pejskové a jedna fenka. Všechny si můžete přijít prohlédnout v provozní době útulku (pondělí až pátek 12,00–15,30 hod., sobota a neděle 8,00–11,00 hod.). A pokud si je nehodláte rovnou odvézt domů, budou Vám vděční za jakýkoliv pamlsek.

(lr)

KULTURA VE SMIŘICÍCH – podzim 2007

9. 9. od 14 hod.

Začátek kurzů tance a společenské výchovy v KD Dvorana

24. 9. od 9 a 10 hod.

Loupežník a princezna Anka – pohádka pro děti z mateřských škol a děti s rodiči na rodičovské dovolené. – KD Dvorana

5. 10. v 19 hod.

DVA MUŽI V ŠACHU – Skvělá komedie Miroslava Horníčka plná typického jemného humoru pojednává o tom, co je silnější – zda čest a sláva na bitevním poli či láska. V hlavních rolích Mojmir Maděrič a Oldřich Navrátil. – KD Dvorana

6. 11. od 9 a 10 hod.

O kohoutkovi a slepičce – pohádka pro děti z mateřských škol a děti s rodiči na rodičovské dovolené. – KD Dvorana

9.–10. 11. od 10 do 17 hod.

KOUZLO A DARY PODZIMU – výstava ve Střední škole potravinářské ve Smiřicích

Vinotéka U číše Smiřice – pravidelné výstavy:

11. 9. – 9. 10. **Jana Doležalová – Expresivní abstrakce** (malby a prostorová tvorba)

9. 10. – 13. 11. **Milena Seidlová – Obrazy**

11. 12. od 18 hod.

Vánoční koncert žáků ZUŠ – KD Dvorana

18. 12. od 18 hod.

Vánoční koncert žáků ZUŠ – Zámecká kaple

PŘIPRAVUJEME:

3. 12. od 19 hod.

ŠTASTNÉ VÁNOCE JITKY ZELENKOVÉ – vánoční koncert v zámecké kapli

15. 12. od 15 hod.

VÁNOČNÍ KONCERT ORCHESTRU VÁCLAVA HYBŠE – KD Dvorana

16. 12. od 10 do 17 hod.

VÁNOČNÍ TRHY – KD Dvorana

Předprodej na tyto akce vždy 2 měsíce předem v KD Dvorana.

Fotbalová sezóna 2006/07

Naši žáci hráli krajskou třídu a mladší obsadili 12. místo se ziskem 6 bodů. Starší byli 11. a získali body 3. Problémem, zejména starších žáků, byl malý počet hráčů. Trenéry mužstev jsou pánové Müller, Kocián a Hanzlíček. Posledně jmenovaný přechází k mladšímu dorostu. Chtěl bych tedy touto cestou pozvat zájemce o trénování žáků i hráče ročníků 1993 a mladší, aby přišli mezi nás.

Obrovského úspěchu dosáhli naši dorostenci, když v těžké konkurenci vyhráli I. A třídu a postoupili do krajského přeboru. Za celou sezónu odešli pouze 2x poraženi (v obou případech s Kostelcem n. Orli.) a získali **78 bodů** s imponantním skóre 113:28! Trenéry byli pánové Černý,

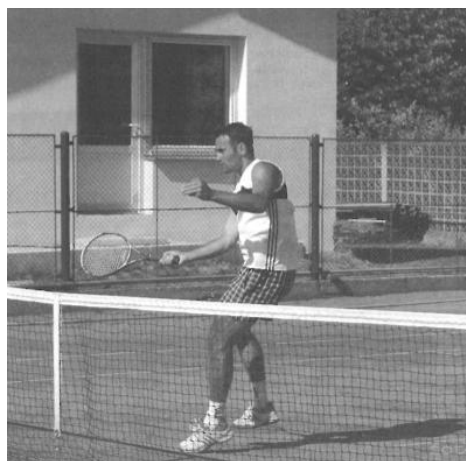
Středa a Petr Koutník. Z důvodu postupu bylo nutno založit družstvo mladšího dorostu, které povedou pánové Hanzlíček a Zákřavský.

Naše I. A mužstvo hraje okresní přebor, I. B mužstvo IV. třídu. Obě družstva obsadila shodně 5. místo, když střídala dobré výkony se slabšími. Velké rezervy jsou zejména v účasti na trénincích. Daleko lepší výsledky než v soutěži prokazovalo naše A mužstvo v poháru. Nejprve zvítězilo v okresním kole a poté postoupilo až do finále kola krajského. Postupně jsme porazili Dohalice (I. B), Převýšov (KP) a až ve finále jsme nestačili na celek Nového Bydžova (KP). Trenéry I. A družstva jsou pánové Vrabec, Šolc a Ježek a I. B družstva pánové Helešic a Ladislav Černý.

Na závěr této zprávy bych chtěl poděkovat za podporu městu Smiřice, všem sponzorům a hlavně našim příznivcům, a všechny zvu na začátek sezony 2007/08, která již započala.

Martin Černý

Tenisové léto 2007

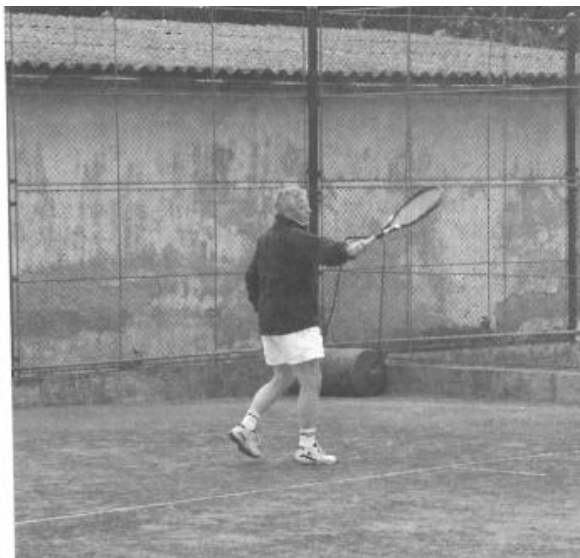
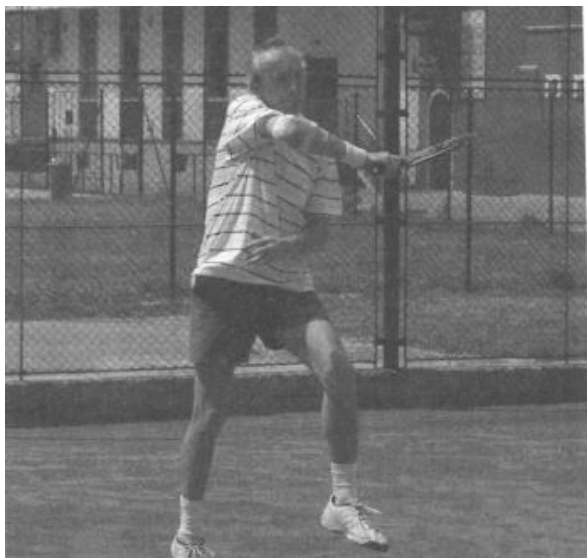
V sobotu 16. června uspořádali tenisté již tradiční turnaj ve čtyřhrách, kterého se zúčastnilo 15 dvojic bez rozdílu věku i umu. Za pěkného počasí potvrdili své kvality J. Ryšavý a L. Středa, kteří ve finále porazili dvojici L. Melichárek – M. Pehl a stali se vítězi turnaje. Místo třetí pak obsadila dvojice L. Jirousek – V. Osladil před P. Filipem a M. Havlíčkem. Vítězi skupiny útěchy se stali L. Horáková – M. Klíž.

V sobotu 1. září se konal již 31. ročník tradičního turnaje „Pamětníků“, pořádaný pro jednotlivce starší 40 let. Turnaje se zúčastnilo 17 hráčů, kteří se utkali ve 4 kategoriích. V kategorii nad 40 let zvítězil Václav Osladil před Petrem Šimonem a Petrem Filipem. Z hráčů nad 50 let byl nejlepší Josef Ducháček, druhý skončil Petr Rohlena před třetím Josefem Říhou. Mezi nejstaršími hráči nad 60 let byl nejlepší Josef Ducháček, druhé místo vybojoval Jiří Finek, třetí skončil Jindřich Filip. Nejlepší z žen byla Vlastislava Svatoňová, která zdolala v boji o vítězství druhou Kateřinu Hronešovou.

Poděkování za podporu patří BDK Glass a Truhlářství Matuška, cenami přispěl i náchodský senátor pan Ing. Petr Pakosta.

9/07

Ing. Milan Plšek, předseda TJ Sokol

Dramatický finiš florbalové ligy

Během druhého pololetí školního roku se v rámci projektu Centra sportu Asociace školních sportovních klubů ČR konala florbalová liga, jejíž účastníky se staly dlouhodobě spolupracující ŠSK ZŠ Úprkova, ŠSK ZŠ Josefa Gočára a ŠSK ZŠ a DDM Smiřice. Soutěž, skládající se celkem z pěti turnajů, přilákala velké množství dětí, jelikož se florbal v poslední době stává velice atraktivní pohybovou aktivitou ve volném čase. Díky grantové dotaci Magistrátu města Hradce Králové získali všichni aktéři tohoto sportovního klání zajímavé ceny. Nechyběly poháry, medaile, sladkosti či nezbytné florbalové míčky. Nabídka florbalu pro smiřické děti upoutala mezi školní mládeží nebývalý zájem o tuto hru nejen u chlapců, ale i něžného pohlaví. Svědčí o tom fakt, kdy se v průběhu ligy utkaly v nelitostném souboji dívčí celky ZŠ Úprkova a DDM Smiřice.

Samotná sportovní událost započala své měření sil mezi jednotlivými družstvy v únoru a vždy v každém měsíci byl odehrán jeden turnaj. Její závěr byl naplánován na sobotu 23. června v Třebechovicích pod Orebem. V obou kategoriích, tedy 6.–7. i 8.–9. třídě, byla situace mužstev velice vyrovnaná. V mladší skupině se rozhodovalo o celkovém vítězi mezi ZŠ Josefa Gočára a DDM Smiřice, kde prvně jmenované družstvo vedlo před posledním duelem o jediný bod. Další

konkurenti ZŠ Úprkova dívky a ZŠ Úprkova chlapci již nemohli zasáhnout do bojů o nejcennější pozici. U starších byl stav poměrně dramatictější. Na zlaté medaile si totiž dělaly zásluhy všechny tři soutěžní týmy. Očekával se proto nesmírně napínavý boj.

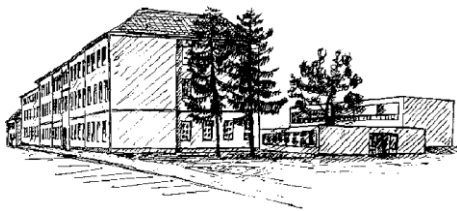
V kategorii 6.–7. třída o vítězi nakonec rozhodla herní vyrovnanost ve všech dosavadních turnajích, když v posledních utkáních předvedla ZŠ Josefa Gočára atraktivní podívanou protkanou ohromnou vůlí a odhodláním zvítězit. Stříbrný DDM Smiřice sice odcházel ze hřiště zklamán, ale i jejich výkon se vyznačoval potřebnou kvalitou a nasazením. Na třetím místě se umístila děvčata ze ZŠ Úprkova, která si zaslouží obrovský obdiv za to, že dokázala konkurovat opačnému pohlaví a mnohdy je i značně potrápít. Tabulku uzavřeli chlapci ze ZŠ Úprkova. I když se zdá, že jejich výkonnost ještě nedosahuje takové úrovně, bojovnost a týmového ducha jim nelze v žádném případě upřít. I oni si zaslouží náš obdiv, neboť přes nižší věkový průměr dokázali držet krok se staršími soupeři.

Starší skupina přinesla ve všech svých soubojích prvky neutuchající bitvy o každý metr hrací plochy. Nebylo třeba dokazovat nesmírnou vyrovnanost všech celků, jelikož o celkovém vítězi nakonec rozhodla jediná branka v poměru skóre. Šťastnějším se stal Dům dětí a mládeže Smiřice, přestože jim před závěrečnými duely patřila poslední pozice. Bojovnost, kolektivní pojetí hry a schopnost improvizace odměnila hochy zlatou sprškou radosti a pocitem zadostiučinění. Smutek a zmar naopak pociťovali stříbrní chlapci ze ZŠ Úprkova. Rozhodující branka byla pro ně bolestivou ránou, ale i oni po čase překousli ten trpký pocit a smířili se s krutým osudem. Třetí místo obsadila ZŠ Josefa Gočára předvádějící rovněž hezkou podívanou. Jejich jedinci se demonstrovali výbornou individuální technikou, přesto se ale ukázalo, že souhra všech hráčů vítězného celku ZŠ a DDM Smiřice byla rozhodujícím faktorem vítězství. Naše družstvo reprezentovali tito hráči: Filip Korenčík, Matouš Jandera, Tomáš Kerhart, Pavel Olovský, Tomáš Rousek, Tomáš Koldrt, Michal Knejp, Michal Vacek, David Pavlík, Martin Beránek, Radim Vít.

První ročník florbalové ligy se setkal s velkým ohlasem jak ze strany samotných dětí, tak i diváků a rodičů našich ratolestí. Zajímavé ceny, které byly rozdány především díky podpoře města Hradce Králové, odměnily florbalisty za předvedenou hru i za to, že si ve svém volném čase našli cestu ke sportování a mohli tak příjemně strávit několik hodin s kamarády a vrstevníky. Těšme se proto na druhý ročník a doufejme, že počet mužstev bude neustále růst, a tím dosáhneme našeho cíle v podněcování a podpoře sportovní aktivity pro mládež hlavně ze sociálně slabších rodin.

Tomasz Raszka, DDM Smiřice

Ze života základní školy

29. června žáci a učitelé opustili školu a dalo by se očekávat, že ve škole nastane klid. Opak byl ale pravdou. Během prázdnin proběhla celá řada rekonstrukcí a oprav, které přispěly ke zlepšení interiéru školy. Začátkem prázdnin jsme se pustili do celkové rekonstrukce školní družiny. Všechna tři oddělení byla vybavena novým, barevným nábytkem, stoly, židlemi a barevné vymalování podtrhlo estetičnost nových prostor. Z bývalé učebny byla vybudována keramická dílna s keramickou pecí a novým nábytkem. K úpravám došlo i ve cvičné školní kuchyňce, ve které byly provedeny obklady kolem kuchyňských linek.

V polovině srpna začala největší akce. Ve velké budově byla postupně vybourána stará okna a nahrazena plastovými. Nová okna jednak přispějí k úspoře energie, ke zlepšení vzhledu a jednak i k větší bezpečnosti. Během prvních měsíců nového školního roku bychom chtěli dokončit informační centrum pro žáky, které bude vybaveno dvěma počítači, studijní literaturou a časopisy. Vše by měl doplnit nový vhodný nábytek. Centrum by mělo sloužit žákům k samostatnému získávání informací, učení se pracovat s literaturou, tak jak to po žácích požaduje nový Rámcově vzdělávací program, podle kterého zahájí výuku žáci 1. a 6. ročníku.

Mgr. Petr Rohlena, ředitel školy

15 let smiřických firem

V letošním roce oslavily firmy AG COM, a. s. a DANISCO CZECH REPUBLIC, a. s. 15 let od svého vzniku. Jak si vedou a co je u nich nového pro Zpravodaj sepsali ředitelé obou firem.

Společnost AG COM oslavila 15. narozeniny se Saturninem

V průběhu měsíce června vyvrcholily oslavy 15. výročí založení akciové společnosti AG COM. První část oslav proběhla v Městské Dvoraně ve Smiřicích, kde v divadelní hře jednoho herce nazvané „Caveman“ exceloval Jindra Holík z pražského Divadla u Hasičů. Tento večer patřil pouze zaměstnancům společnosti jako poděkování za dobrou práci.

Pro významné obchodní partnery byla určena akce „Večer se Saturninem“, která proběhla v pátek 15. června 2007 v hradeckém Amber hotelu Černigov. Dramaturgie večera vycházela jak z úspěšné knihy Zdeňka Jirotky „Saturnin“, tak ze stejnojmenného filmu. Hvězdami večera byli Oldřich Vízner v roli Saturnina, Petr Vacek v roli Milouše a Ondřej Havelka a jeho Melody Makers. Večer se velmi vydařil a byl důstojnou oslavou kulatého výročí založení společnosti AG COM.

A jaký je dnešní AG COM? Po patnácti letech činnosti je společností stabilní, perspektivní a neustále se rozvíjející. V současné době zaměstnává 55 pracovníků, z toho 15 s trvalým

bydlištěm ve Smiřicích. Největší devizou firmy jsou znalosti a zkušenosti zaměstnanců. U strategických partnerů, kterými jsou zejména IBM a Microsoft, AG COM dosáhl nejvyšší možné úrovně autorizovaného partnerství a i od dalších předních výrobců ICT již několikrát získal prestižní ocenění Partner roku.

V regionu Královéhradeckého kraje je společnost bezesporu nejvýznamnějším dodavatelem počítačových sítí a řešení pro zvýšení výkonnosti a bezpečnosti informačních technologií. Jejimi zákazníky jsou např. Fakultní nemocnice v Hradci Králové, město Hradec Králové, Královéhradecký kraj, Policie ČR, Univerzita Karlova a Univerzita Hradec Králové. Mezi nejzajímavější zakázky patří právě dokončovaná rozsáhlá síť propojující téměř 70 lokalit Povodí Labe, s. p., geograficky rozložená od Krkonoš až po Ústí nad Labem.

Úspěšná je i divize systémového managementu, která implementuje produkty pro zvýšení bezpečnosti a dostupnosti rozsáhlých IT systémů. Ta působí převážně v Praze a mezi její zákazníky patří např. Raiffeisenbank, HVB Bank, Fakultní nemocnice v Motole, Řízení letového provozu ČR, Česká správa sociálního zabezpečení, Škoda Auto a Škoda Holding. Významným úspěchem je získání kontraktu na outsourcing administrace systému pro zálohování dat GE Money Bank, kde AG COM převzal zodpovědnost za bezpečné zálohování veškerých dat, která produkuje GE Money Bank.

V neposlední řadě je nutné uvést, že AG COM, a. s. je pravidelným partnerem velikononočního festivalu „Smiřické svátky hudby“. Do Smiřic tak přijíždějí i jeho zákazníci z celé České republiky a obdivují nejen smiřickou kapli, ale i kvalitní dramaturgii a organizaci festivalu.

Ing. Josef Středa

Danisco Czech Republic, a. s.

Závod na výrobu pektinu Danisco Czech Republic, a. s., který zaměstnanci i obyvatelé Smiřic nazývají zkráceně Pektinka, je v provozu od roku 1982. Původně byl součástí státního podniku Východočeské konzervárny a lihovary, v roce 1995 přešel do vlastnictví dánské společnosti Danisco. Společnost Danisco se specializuje na výrobu potravinářských ingrediencí, kromě smiřického závodu vlastní další závod na výrobu pektinu v Mexiku.

Od roku 1995 došlo ve smiřické Pektince k řadě zásadních změn. Za významné finanční pomoci mateřské firmy bylo přebudováno a zmodernizováno výrobní zařízení a kapacita výroby byla rozšířena na konkurenceschopnou úroveň.

Zlepšila se kvalita produktu tak, aby byl plně konkurenceschopný na světových trzích. Zároveň byl rozšířen sortiment produktů z původních 4 základních druhů na víc než 200.

Došlo k přebudování a modernizaci skladovacích kapacit a čistírny odpadních vod. Realizovala se řada projektů ke zlepšení bezpečnosti práce a pracovního prostředí a ke snížení zátěže pro životní prostředí.

V letech 2006 a 2007 byl ve společnosti zaveden Integrovaný systém řízení podle mezinárodních norem ISO 9001 (řízení kvality), ISO 14001 (ochrana životního prostředí) a OHSAS 18001 (bezpečnost práce). Tento systém byl úspěšně certifikován a přispívá významně k udržování vysokého standardu společnosti ve jmenovaných oblastech.

V současné době probíhá v závodě modernizace standardizační linky, je instalováno moderní míchací zařízení a automatická balící linka. Tím bude dosaženo dalšího zlepšení kvality a smiřický závod se stane hlavní standardizační jednotkou společnosti Danisco pro evropský trh.

Díky všem uvedeným změnám postupně roste význam smiřické Pektinky nejenom pro mateřskou firmu, ale i na evropské úrovni. Vysoká výrobní efektivita a bezchybná kvalita, pružnost při řešení problémů a hledání nových možností, to jsou devizy, které přinesou do Smiřic v budoucnosti další investice a umožní vytvoření dalších pracovních míst.

Ing. Blanka Valušová

Smiřice představí dílo rodáka

Před zámkem najdeme tabuli, ze které vyčteme, že firma KOBLA provádí opravy. Co opravuje? Spojovací krček mezi zámkem a kostelem. Kdysi tato v postatě chodba sloužila zámeckému panstvu k příchodu na mši v kostele. V posledních mnoha letech sloužily tyto prostory pouze pro skladování spíše nepotřebných a odložených věcí. Město se nyní rozhodlo, že tyto prostory nechá náležitě opravit. Po rekonstrukci zde vznikne stálá expozice, věnovaná tvorbě rodovského rodáka a čestného občana Smiřic – sochaře a medailéra Mistra Milana Knoblocha. Práce na úpravách začaly v srpnu. Pokud půjde vše podle plánu, expozice aby mohla být otevřena ještě letos na podzim. Zřízení Knoblochovy expozice přijde na zhruba tři miliony korun, přičemž 2,45 milionu korun dá na tento účel Ministerstvo kultury a 640 tisíc město Smiřice. Po dokončení bude zařízení přístupné i veřejnosti v době otevření sousedního zámeckého kostela.

(mv)

Mitiskova kronika – XII. pokračování

Bouřlivý rok 1848

Přes 200 let byla veškerá porodnost rakouských zemí v poddanství svých knížat a úředníků, byl tehdy v národnosti naší mír a svatý pokoj. Až za panování císaře Ferdinanda I., roku 1848, nepokoje a bouře v našich státech povstaly, jež otřásly všemi evropskými trůny. Prvním ministrem a rádcem císařským byl Metternich, rozený Angličan, který rozličné poplatky a daně vybíral, ač dluh dříve již dosti velký stále narůstal. Učiněna tedy žádost k císaři, aby nějakou změnu učiniti ráčil a rovnoprávnost v dědičných zemích povolil, neb veškeré úřadování jen v německé řeči se přednášelo. Že ale Metternich vyslanec nevlídně přijal a přidržeti chtěl, tak nastalo ve Vídni pozdvižení, že chtěje svůj život zachovati tajně uprchnouti musel.

Vyhlášení konstituce

V dějinách českých byl pak r. 1848 jedním z nejpamátnejších, neboť dne 15. března nechal císař a král Ferdinand I. pod tlakem bouřlivých protestů prohlásiti ve všech zemích rakouských tzv. konstituci – tj. svobodnější státní ústavu, mocí které má býti svoboda tisku zavedena, ozbrojení národa zavedením krojované gardy, poddanost zrušena a sněmy zemské v Praze konány, na kterých nejen stav prelátský, panský a rytířský, ale i stav městský a selský zasedne. V městech zřídila se garda čili národní stráž, která s gardistickým kloboukem, neb čepicí s kokardou a bílým lvem v červeném poli, jakož i náležitou zbraní se opatřila a ve střelbě i šermování se cvičila. Což však jen rok trvalo, neb když skutečně národní válka povstala a ona garda k bitvám nastoupiti měla, tu opět zmizela.

Ne všichni národové byli spokojeni se svobodami těmito. V ten čas se totiž Uhři rakouskému dvoru protivili, gubernátora Košuta si zvolili a odtrhnouti se chtěli, ku pomoci si zvolili Slováky, Srby a Chorvaty. Rakouská armáda až s pomocí ruského cara přiměla Maďary se poddati, po bitvě u Vilagoše. Němci zas měli plán veliké Německo zříditi, ku kterému chtěli Čechy a Moravu přivtělití, díky Bohu, plán jejich zmařen byl, pevnou vůlí a sjednocením Čechů a Slovanů na jihu Rakouska byla říše udržena.

Nepokoje v Praze

Dne 12. června 1848 byla v Praze u sochy sv. Václava veřejná bohoslužba odbývána, po které množství lidu českého písně Kde domov můj a Hej Slované na rozchodu pělo, načež vojsko se zbraní ticho a pokoj zjednatí muselo. Přišlo z toho k šarvátce, když několik lidí poraněno, byly přepaženy ulice pražské a vznikl boj v ulicích. Alfréd kníže Windischgrätz nechal dělostřelectvem Staré Město pražské bombardovati, takže Pražané se raději 17. června vzdali.

Předání vlády

Nepokoji ustaraný a vlády již neschopný císař Ferdinand I. zavolal k vladařství svého bratra Františka a jemu vladařství římské odevzdal. Tento však nechtěje vládu na sebe přijmouti žádal, aby korunu císařskou mohl svému synovi Františku Josefovi I. na místě přenechati, k čemuž milostný zeměpán svolil a tak teprv 18-ti letého prince u přítomnosti generálů dne 2. 12. 1848 za pána představil a prohlásil. Ten pak vládl rekordních 68 let. Sám Ferdinand odjel do Prahy na svůj královský hrad, kde zbytek života v pokoji strávil.

Oktrojovaná říšská ústava

Nato vydána 7. března 1849 v Olomouci „oktrojovaná ústava“, tj. samovolně daná, což všech národů, zvláště ale slovanských velmi nemile se dotklo. *(Tato první celorakouská ústava byla centralistická, zaváděla společné a jediné říšské občanství, předpokládala jednotné celní a obchodní území. Nenabyla však cele účinnosti a byla později zrušena, příliš předběhla dobu. Nabízí se srovnání s dnešní Evropskou unií.)* Následně byla s nemalým nadšením zavedena národní obrana, i ve Smiřicích zřízena 1 setnina. Na Hradecku tak bylo zřízeno 6 setnin, tedy jeden celý prapor neb batalion – bylo tedy 6 setníků a jeden major na koni co velitel batalionu.

Setnina smiřické gardy

V měsíci květnu 1849 musel magistrátní sluha bubnováním veřejně oznámiti, že všichni zbraněschopní mají se dostaviti k odvodu. Smiřická setnina čítala 60 gardistů, byla v rychlém čase zřízena a pak také přičiněním a častým cvičením všechny vojenské pohyby a pochody dobře znali. V zámku na prostorném místě v čtyřhran rozestavení byli gardisté, po projevu posvětil vikář Pokorný z Holohlav prapor, pak byla mše svatá a v hostinci u pana nadporučíka Šteinského slavnostní hostina. Dle slavnostní řeči jest garda nejdůležitějším darem, jakožto podpora konstituce a svobody tisku, je ochráncem ústavy a monarchie. První pochod gardistů byl konán do Dvora Králové ku svěcení praporu. Mnozí měšťané na vlastní náklady si stejnokroj zařídili, tedy šedé spodky neb pantalony a modré kabáty se stříbrnými portami, červené vejločky a čapky. Mohli pak 26. srpna 1849 s ostatními k slavnostnímu svěcení praporu pochod učiniti, tak jako i jiná města s hudební kapelou.

Zrušení magistrátu

Léta Páně 1850 bylo následkem konstituce nařízeno, aby k lepší ochraně obecních záležitostí a zacházení s obecním jměním, nejenom tří mužů – totiž rychtáře a dvou konšelů, ale i širší výbor 20-ti pořádných, spravedlivých mužů zvolen byl, bez jejichžto vůle v obecních záležitostech

ničehož předsevzato býti nesmí. V lidnatějších městech byly dle pruského způsobu c. k. okresní úřady a soudy zřízeny. Ustavením c. k. úřadu zrušen byl magistrát a tak bylo zapotřebí sestavit obecni úřady ve všech městečkách a vesnicích panství. Také na panstvích neb statcích všechny úřady patrimoniální musely své činnosti zanechat. Toť stala se velká rána pro města jako i Smiřice, ku kterému panství na 50 vesnic neb dědin přináleželo a z nichž obyvatelé na úřady ve Smiřicích byli poukazováni. Neminul den, v kterém by lidé přicházeti do města nemuseli a ti s sebou i značně peněz přinášeli.

Nové politické okresy

Tak politický úřad, který obci doposud přináležel, byl do Dvora Králové a do Jaroměře zadán, ano i též peníze ze zdejšího chudobného ústavu a všechny spisy z archivu musely k okresnímu soudu do Jaroměře odevzdány býti. Nově zvoleni 12-ti členným výborem:

purkmistr – Karel Sedláček, č. 14, pošt mistr

1. radní – Josef Kučera, č. 65

2. radní – Josef Šimek, č. 16, sedlář

Tehdejší vrchní zámku Josef Novák jednal a mluvil proti tomu, postoupiti zámecké místnosti eráru a tak do Smiřic tehdy (1850) žádný úřad nepřišel, ku značné města škodě.

Zřízení četnictva

LP 1850, když v celé zemi zavedeny byly okresní hejtmanství a soudy, tedy zemská zřídila vláda, dle pruského vzoru, přísnou stráž ozbrojenou Gendarmerie neb četnictvo, které nebylo civilní jako policajti, nýbrž vojensky přísné, a tak žádný přestupník neb zloděj či zločinec nesměl jim vzdorovati, neb na odpor se postaviti, musel je na slovo poslechnouti, a když by se zdráhal, měli četníci krátká něžná želízka, kterými přestupníku u rukou sevřeli palec, takže mohl s četníky kráčet. Kdyby se dal na útěk, tedy měl četník právo neb moc jen na něho zavolati, a když by neuposlechl, tedy okamžitě zbraně použít, buďto šavlí seknout či píchnout, neb střeliti, či dokonce zastřeliti. Tito četníci byli jak vojsko zřízeni a každý věrnost, poslušnost, spravedlnost přísahati musel a sám vždy příkladně život vésti, úplatky nepřijímati a při všem tajnost zachovávat. Zřízeno bylo 10 pluků v rakouské říši, pro Čechy, Moravu a Slezsko pluk číslo 2, se štábem v Praze. Do Smiřic však žádní četníci přiděleni nebyli, až r. 1867.

Vyzdvižení konstituce

Když tehdy Itálie a Uhry byly donuceny k poslušnosti, tedy vláda ve Vídni nabyla jistoty, že nyní již příhodný čas nastal, kdež by absolutní panování mohlo opět býti zavedeno, následně pak 31. 12. 1850 byla propůjčená zemská ústava neb konstituce vyzdvižena. (*Zrušena a dosavadní sněm své činnosti zbaven.*) A nato od nejvyššího c. k. ministra vnitra právníka byl neobmezený vlády systém v zemích rakouských opět zaveden.

Zabavení zbraní a praporu

Však ale nejen že konstituce byla zrušena, ale i národní garda či stráž k odevzdání zbraní a praporu vybídnutá, tak že všichni gardisté byli donuceni do pevnosti Josefova se odebrati a tam své zbraně v c. k. zbrojnici proti potvrzení odevzdati, při ujištění, že až stav obležení skončí, tyto zbraně opět gardistům vráceny budou. Když pak asi po roce ustal stav obležení, odebrali se tehdejší odevzdavatelé do pevnosti pro své, tam uschované zbraně. Dostalo se jim však odpovědi: My jsme od vás žádné zbraně nebrali, nýbrž ti kteří je od vás obdrželi a potvrzení vydali, byli přesazeni jinam, do Itálie neb Uher, u nich můžete se hlásiti. Následkem toho museli zbraně oželeť a prázdní domů se navrátili, ano i ten prapor, na němž na plátně vyobrazený

sv. Václav jest, museli tam ponechat, jen obraz sv. Václava byl vydán, který na tu gardy věčnou památku, visí podnes na radnici.

Povýšení na město

Dle c. k. vrchnostenského výnosu ze dne 29. října 1853, pod č. pečeti 26865, byly Smiřice povýšeny na město v Čechách.

Nucená národní půjčka 500 mil.

Roku 1854 vypukla tzv. krymská válka, válka ruského cara proti tureckému sultánovi. Rakouské vojsko se zúčastnilo jen pasivně, rozloženo v Rumunsku v roli ozbrojené neutrality, v síle 40 000 mužů. Avšak Rakousko nemělo k vedení svého vojska peněz, aby však úroky z půjček nepřišly mimo země rakouské, tedy zavedena byla vynucená půjčka 500 milionů ve stříbře. A tak na zámožná města a důchody, kněžstvo i úřednictvo šáhlo se nejprve, každý upíše se, že půjčí státu a při podpisu jeden každý aby složil hotově 1/10 částky ku které se upsal a které peníze u c. k. berničního úřadu ve 12-ti ročních splátkách složit musel. Dvůr Králové upsal 4 000 fl., (*u Smiřic částka neuvedena*), kronikář Mitiska 200 fl.

Ouplavice a tyfus

Téhož roku vypukla opět ouplavice, naplnivší městečko strachem a hrůzou, až teprv ke konci roku s nastupujícími mrazy vymizela. V zimě 1855 panovala horečka čili tyfus, kteráž z jara epidemicky řádit počala. S tím také dostavila se dražota, rozdávaly se takzvané rumfortské polívky pro špitálníky a chudobný lid.

Pro Zpravodaj upravil ing. Milan Plšek

Bude ve Smiřicích přístaviště lodí?

Možná jste se už dočetli, že je snaha o splavnění Labe až do Pardubic. Protože by se to neobešlo bez zásahu do přírody, ochránci nejsou této akci vůbec nakloněni. Jen málokdo ze smiřických občanů asi ví, že kdysi bylo v plánu splavnění Labe dokonce až do Jaroměře–Josefova.

A představte si, že nyní vznikla myšlenka na lodní spojení z Pardubic až do Josefova. Tuto vodní cestu by mohly brázdit výletní parníky plující mezi krajskými městy.

Dopravu by podle tohoto projektu zajišťovaly tři kolesové parníčky. Jeden by dopravoval výletníky mezi Hradcem Králové a jezem v Předměřicích nad Labem, druhý by doplul z Předměřic až ke smiřickému jezu. Nad elektrárnou by cestující nastoupili do třetího parníčku, s kterým by dopluli až do Josefova. Počítá se s tím, že by u každého jezu byla přestupní stanice, kde by mohl být třeba i stánek s občerstvením a upomínkovými předměty. Navrhovatelé tohoto projektu počítají s půjčováním kol. U nás ve Smiřicích bychom mohli zvat na návštěvu kostela.

Navrhovatelé tohoto projektu však navrhují také i zřízení asfaltové cyklotrasy, která by vedla ve stejném úseku podél řeky.

Autoři projektu už učinili první kroky k uskutečnění. V příštím roce by měl být zpracován projekt, v roce 2009 by měla být podána žádost o dotace. Podle našeho starosty Luboše Tuzara by tento záměr mohl mít reálnou šanci na dosažení evropské dotace. Iniciátoři myšlenky projekt představili koncem června radě kraje, která ho podpořila. Prvním krokem k přeměně snu ve

skutečnost se má stát založení obecně prospěšné společnosti, v níž by byly zastoupeny zúčastněné obce, Povodí Labe a kraj.

Pokud by se plán podařilo uskutečnit, vznikla by atrakce, která by určitě přilákala do našeho zámeckého kostela další turisty. Dost našich občanů jezdí za prací hlavně do Hradce Králové i na kolech. Jízda bez přítomnosti aut kolem Labe v přírodním prostředí bez výfukových plynů by byla přímo báječná. Uvedenou trasu by mohli také využívat i milovníci jízdy na in-line bruslích.

Ale – zatím je všechno jen ve stadiu návrhů.

(mv)

Ze sousedního mikroregionu

Mikroregion Černilovsko si dal za cíl opravování památek v jednotlivých obcích. Dal si za cíl i vybudování cyklotrasy „Napříč mikroregionem“, která by propojila Hradec Králové, Černilov a Libřice mimo frekventovanou silnici II. třídy č. 308. Ta by měla pokračovat přes Lejšovku do Josefova.

Jednou z památek sousedního mikroregionu Černilovsko je kaplička Navštívení Panny Marie s Křížovou cestou na kraji lesa ve Smržově. Kaplička prý stojí na místě, které ve snu spatřil starý ponocný a zvoník Jan Malý. Ve snu se mu zjevila Panna Maria a projevila přání, aby v lese, kde stával pravěký dub, byla postavena kaplička s její soškou. Panu Malému se tento sen opakoval celkem třikrát. O svých snech vyprávěl sousedům a ti se usnesli ke cti a chvále Marie Panny postavit kapličku. Svůj záměr uskutečnili a v lese na severovýchod od vsi postavili v roce 1879 pseudogotickou kapličku. Pro budoucí to dosvědčuje základní kámen, vsazený na pravé straně kapličky. Nad vchodem si můžeme přečíst nápis „Bez poskvrny počatá“.

Po dokončení stavby měl pan Malý opět sen: Z lesa proti kapličce přicházelo procesí, v jehož čele se vznášela Panna Maria. Třikrát vyslovila slova „Já děkuji“.

Na boční zeď byl zavěšen obraz „Navštívení Panny Marie“. Na oltáři byla soška Panny Marie, dva dřevění andělkové a na zdi sádrové hlavičky andělíčků.

V roce 1930 bylo přikročeno k první opravě kapličky. V roce 1940 bylo opraveno okolí kapličky. Byly zde vysázeny stromy a keře a postaveny lavičky. V roce 1943 byla kaplička opatřena tvrdou omítkou a byla vyměněna i krytina. V roce 1945 byla kaplička vymalována a položena v ní šamotová dlažba. Během II. světové války byl zvon z věžičky uschován u dobrých lidí, aby nebyl použit jako zdroj kovu pro válečné účely.

Před kapličkou je studánka, ve které voda nikdy nezamrzá. V okolí kapličky je i kamenná křížová cesta. Jednotlivá zastavení křížové cesty byla zřízena nákladem věřících.

Současné vandalství a neúcta k hodnotám se projevuje i zde. V roce 1995 byla poničena bílá omítková černým sprejem a mezi klikyháky převládaly hákové kříže. Několik zastavení křížové cesty bylo pokáceno. V roce 1996 byla vylomena silná mříž ze dveří a vykradeny sošky dvou dřevěných andělků. V roce 1997 na Silvestra došlo k další krádeži v kapličce – ztratily se sádrové hlavičky andělíčků a soška Panny Marie z Medžugorje.

V roce 1998 byla kaplička opatřena čistě omítkou. Našel se opět vandal, který ji zaneřádl sprejem. Byla pokácena a rozbita další dvě zastavení křížové cesty.

Vzácné originály práce našich předků jsou bezpečně uloženy snad už jen v depozitářích. Pokud jsou přístupné, dopadne to jako u smržovské kapličky – je zcela bez ozdob. Někomu se hodil i dřevěný kříž, postavený z těžkých hranolů v 70. letech na prostranství vedle kapličky.

Smržovákům není lhostejný stav této památky. Jsou rádi, že se setkali se vstřícností obecních zastupitelů, a že obecní úřad do opravy kapličky a jejího okolí již investoval. V příštím období chce zahájit další opravy. Byl vypracován projekt na přeměnu okolí kapličky, křížové cesty a obecního lesa. V projektu je několik variant návrhů, ze kterých si zastupitelstvo vybere ten nejvýhodnější. Stavební úpravy se výhledově plánují na několik příštích let.

Vážení čtenáři našeho Zpravodaje, Smržov není daleko, není problém se podívat ke kapličce třeba i na kolech. Pokud netoužíte jen po evropských a světových dálkách, určitě se vám zde zalíbí. Chovejme se zde však jako kulturní lidé!

(mv)

Rozrostou se Smiřice?

Je to docela pravděpodobné, protože město plánuje rozsáhlou bytovou výstavbu. Ještě letos by se měl začít stavět bytový dům v Palackého ulici – přibližně proti zdravotnímu středisku. Bude mít šestnáct bytových jednotek. Výstavba nemohla být zahájena dříve kvůli protestům některých místních občanů. Přesto je už projekt ve fázi vydání stavebního povolení.

Smiřice samotné nemají ve svém katastru místo pro výstavbu většího sídliště (jako např. Holohlavy U Jordánu). K dispozici jsou jenom ojedinělé plochy. Proto se Smiřice rozhodly pro výstavbu v sousedním Rodově. Zde by mělo v pěti etapách v letech 2010 až 2012 vyrůst 100 až 150 bytů na ploše o rozloze sedmi hektarů. Byty by měly různá řešení – jednalo by se o rodinné domky, dvojdomky, řadové domy a viladomy.

A co si od toho město slibuje? Nižší porodnost způsobuje, že i u nás ve Smiřicích se počet obyvatel snižuje. Obsazením zmiňovaných bytů by se tak mohl zvýšit zhruba o 500 lidí. Velká města usilují o překročení určité hranice v počtu obyvatel, protože pak dostanou do svých rozpočtů výrazně více peněz (např. Hradec Králové se snaží připojením okolních obcí překročit počet obyvatel města přes 100 000). Smiřicím by vyšší počet obyvatel nezvýšil rozpočet, ale bylo by to dobré pro další rozvoj města.

(mv)

Doprava za starých časů

Za starých dob byly hranice země chráněny hlubokým lesem, jímž procházely pouze úzké stezky bez pevného základu. V bažinatém terénu mohly být někdy zpevněny spletenými houžvemi, takzvanými haťovými rohožemi. Tím ale obvykle veškerá údržba končila. Nejstarší stezky sahají až hluboko do prehistorických dob, dokonce před vznik jakýchkoli státních útvarů. Odpradáva se totiž obchodovalo s některými vzácnými komoditami, jako byla sůl nebo pobaltský jantar. Vysoce ceněným artiklem byli také otroci a otrokyně. Obchodníci měli své ustálené trasy, které křížovaly Evropu od severu na jih a od východu na západ. Odborníci se dodnes přou, jestli významná

sídelní centra vznikla právě při starodávných stezkách, nebo zda se stezky zaměřily tak, aby sídly (kde pochopitelně byla možnost doplnit zásoby a prodat či nakoupit zboží) pohodlně prošly. Skutečností zůstává, že v hrobech zámožných jedinců z období starověku i raného středověku nacházejí archeologové luxusní předměty z dovozu, především umně zpracované šperky a zbraně.

Přibližně od konce 13. století můžeme tvrdit, že byl vytvořen základní systém nejdůležitějších cest v rámci českých zemí. V té době se také v historických pramenech přestává hovořit o zemských stezkách a objevuje se termín cesta nebo silnice. Páteří soustavy se stal vějíř cest rozbíhajících se od Prahy k pohraničním horám: silnice chebská, prachatická, domažlická, mostecká, kralupská atd. Na Moravě hlavní dopravní osa směřovala z Brna na sever a na jih. Základní systém postupně doplnily příčné spojnice mezi jednotlivými městy a tzv. postranní cesty, po nichž bylo zakázáno vozit zboží. Proč? Přece proto, aby nebyla narušena privilegia vrchnosti, která vybírala mýtné (no vida, mýtné se vybíralo už tehdy a to i bez mýtných bran). Města měla zase právo skladu – obchodník v nich musel zastavit a po určenou dobu nabídnout zboží k prodeji.

Ten, kdo vybíral mýtné, měl za úkol také dbát na udržování silnic, jenže kde není žalobce, není ani soudce. Vznést stížnost proti vrchnosti se nikdo neodvážil, a tak se mýtné vesele vybíralo a cesty zůstávaly v mizerném stavu (ani v tomto se mnoho nezměnilo). Vinuly se krajinou podle terénu, pokud možno po sušších, trochu vyvýšených místech, a od okolních polí je oddělovaly jen nízké násypy. Odtok vody při deštích nebo oblevě byl ponechán na matičce přírodě. Leckterý šikula veřejnou cestu zúžil tím, že jí kus uoral, na vlhkých místech se naopak často roztahovala do šířky, jak se pocestní pokoušeli vyhnout hlubokému blátu. Postrachem cestujících však nebyly špatné cesty, ale potulní lapkové, ohrožující jejich majetek a životy. Od 14. století proto panovníci nařizovali, aby lesy a houštiny kolem cest byly vymýceny „co by kamenem dohodil“.

Kdo všechno po tehdejších cestách jezdil? Kromě urozených pánů a jejich družin se na delší cesty vydávali poslové pěší i jízdní, ať už ve službách panovníka, místní vrchnosti, úřadu, měst či cechů. Světem putovali obchodníci všeho druhu, tovaryši vyráželi na zkušenou, jak jim velela povinnost, a kromě toho od města k městu táhli komedianti, kejklíři, potulní studenti, žebraví kazatelé i poutníci na svatá místa. Dálkový obchod byl doménou těžkých vozů s volským nebo koňským potahem, místní přepravu zboží v malém zajišťovali „kárníci, trakařníci a kolečnickí“, tedy dopravci, kteří se do vozíku zapřáhli sami. Sůl do království po dlouhou dobu dováželi na soumarech, tedy přímo na hřbetě zvířat, protože cesta přes hory, kterou bylo nutno vykonat, byla pro vozy příliš strmá.

Od 16. století můžeme hovořit o poštovní službě. Měla formu pravidelné přepravy úředních zásilek po pevně stanovených trasách. Výrazně jí ovšem konkurovali tradiční poslové – ti úřední byli dokonce vyhláškami napomínáni, že nemají cestou sbírat dopisy od soukromých osob a přepravovat je. Také profesionální dopravci nákladů, formani, sloužili jako jakási kombinace obchodu a balíkové služby. I když jejich hlavním úkolem byla doprava zboží na velké vzdálenosti, mnohdy i přes hranice, nijak se nebránili tomu, aby někam odvezli soukromé psaní nebo balíček. Od 16. století byli sdruženi do cechů, které regulovaly počet vozů, určovaly, po kterých cestách se smějí pohybovat, a chránily své členy před některými nepříjemnými požadavky, jako bylo nucené půjčování koní k poštovnímu zápřahu. Naopak v případě války byli formani povinni dopravovat potraviny a střelivo pro armádu.

Formanské vozy byly opravdu mohutné. Už v 17. století byly schopné uvést 800 až 1000 kg nákladu. Uložit věci do vozu byla hotová věda. Trvalo to dost dlouho a vyžadovalo to určité zkušenosti. Aby přibýlo místa na voze, zvyšovali formani jeho boky líhami čili štěnkami a prodlužovali jej vpředu i vzadu tzv. šandraty. Urovnané zboží se pokrylo rohožemi, přes něž

byla natažena plachta z hrubého plátna. Na líšni po levé straně visela lucerna, pod vozem tzv. lodička pro provazy a formanské potřeby. Vůz táhli dva, někdy, když byl náklad těžší, čtyři koně, ale na trasách s větším stoupáním bylo často nutné využít přípřež, tzv. forajtry. Pravidelné trasy formanů spojovaly nejen významná česká a moravská města, ale vedly i do Rakouska, do Bavor, a dokonce až do Tyrolska a Terstu.

Nástup železnice

19. století bylo nazýváno stoletím páry a významně změnilo způsob dopravy jak zboží, tak lidí. Byla to železnice, která si razila cestu do světa. Železniční doprava má na území naší republiky bohatou tradici. První koněspřežná dráha na evropském kontinentě, která zahajovala dopravu na úseku Budějovice – Rybník – hranice, byla v Čechách. Za dvanáct let od této doby přijel první vlak z Vídně do Břeclavi již s parní lokomotivou a hned 7. července 1839 se jezdilo až do Brna. Od jihu napříč Moravou byla vybudována důležitá železniční trať do Bochnic v dnešním Polsku. Ta se stala základem železniční sítě u nás.

Od roku 1839 se tedy také traduje vývoj parních lokomotiv na území našeho státu. Počáteční provoz udržovalo několik soukromých železničních společností, které vznikaly postupně. Provoz vyžadoval nejen lokomotivy, vozy a tratě, ale musely se budovat staniční budovy, výtopy a dílny pro udržování lokomotiv a vozů. Byli potřební lidé – strojvedoucí, topiči, průvodčí (tenkrát se jim říkalo konduktéři), dopravní pracovníci ve stanicích, strážníci tratí a úředníci všech stupňů a všech profesí, jejichž názvy ani dnes neznáme.

První lokomotivy byly k nám dováženy z Anglie, z Belgie, z Německa, z Francie i z Ameriky. Záhy však vznikla výroba parních lokomotiv ve Vídni a také ve Vídeňském Novém Městě. Zprvu řídili výrobu lokomotiv angličtí odborníci, ale poměrně brzy se uvedli již odborníci domácí. V rámci tehdejšího politického uspořádání patřila naše země do rámce bývalé rakousko-uherské monarchie. Vývoj parních lokomotiv u nás byl proto hned od počátku prakticky závislý na vývoji lokomotiv v Rakousku a později i v Uhrách.

Doprava parními lokomotivami začala u nás ještě v době roboty. Prvními strojvedoucími proto byli obvykle Rakušané a školili je Angličané. Ale již 20. srpna 1845 při zahájení dopravy na trati z Olomouce do Prahy řídil první vlak s lokomotivou „Böhmen“ český strojvedoucí Kašpar a s ním jel významný odborník z oboru železniční dopravy – inženýr Jan Perner.

Tehdejší parní lokomotivy používaly primitivní konstrukční prvky, měly malé výkony, vytápěly se zpočátku dřívím, koksem, pak uhlím různých kvalit. Jejich vlastnosti ovlivňovala tehdy i úroveň metalurgie a technologie zpracování kovů. Z počátku se konstrukce a parametry historických lokomotiv velmi často měnily. Stroje dostávaly různé kotle, kola měla různé průměry – a hlavně zvyšovaly se jejich výkony co do síly i vzrůstající rychlosti.

První snahy o zřízení železnice v severovýchodních Čechách se datují do čtyřicátých let 19. století. Teprve v roce 1856 byla vydána koncese pro podnikatele Liebiega, Kleina a bratry Lannovy na výstavbu a provoz železnice z Pardubic do Liberce a rovněž odbočnou trať z Josefova do Malých Svatoňovic. Vojenské kruhy ve Vídni si daly podmínku, že železnice musí vést v okolí vojenských pevností Hradec Králové a Josefov a tím byla dána první trasa budované dráhy.

S výstavbou se začalo pod vedením stavbyvedoucího ing. Jana Šebka v Pardubicích v září 1856 a z opačné strany od Liberce v říjnu téhož roku. Výstavba celé dráhy trvala v pěti etapách pouhých 27 měsíců. Železniční společnost byla pojmenována Süd-Norddeutsche Verbindungsbahn (SNDVB = Jiho-severoněmecká spojovací dráha). Název skutečně zajímavý, protože ani jeden metr kolejí se v Německu nenacházel.

PARDUBICKO-LIBERECKÁ DRÁHA

Společnost se nazývala Jiho-severoněmecká spojovací dráha, v němčině „Süd-norddeutsche Verbindungsbahn“, zkratkou SNDVB. Původně se zakládala jako Pardubicko-liberecká dráha. Toto označení se v českých historických pramenech ujalo i pro označování dráhy v pozdějších dobách. Byla to význačná společnost, která svými tratěmi spojila síť Společnosti státní dráhy s Libereckem a s tehdejší Pruskem. Její rozestavěnost v roce 1866 zpomalila postup pruských armád do Čech.

Společnost měla tyto tratě, které postupně budovala:

Pardubice – Josefov (dnes Jaroměř)	4. 11. 1857
Jaroměř – Horka u Staré Paky	1. 6. 1858
Horka u Staré Paky – Turnov	1. 12. 1858
Turnov – Liberec	1. 5. 1859
Jaroměř – Malé Svatoňovice	1. 5. 1859
Malé Svatoňovice – Královec – Lubavka	1. 8. 1868
Železný Brod – Tanvald	1. 7. 1875
Liberec – Černousy – Zawidów	1. 7. 1875

Společnost si od roku 1872 sjednotila řízení lokomotivní i vozové služby a také společně označovala lokomotivy s Rakouskou severozápadní dráhou. Dnem 1. ledna 1908 byla zestátněná.

Již za rok se začalo jezdit na prvním úseku železnice a to mezi Pardubicemi a Josefovem (a tedy i ve Smiřicích). 15. října 1857 vyjel z Pardubic vlak s lokomotivou „Josefov“, který projel jako první celý úsek. Slavnostní zahájení provozu na prvním úseku Pardubicko-liberecké dráhy se uskutečnilo za velké účasti obecního 4. listopadu 1857. Můžeme si tedy spočítat, že letos 4. listopadu tomu bude jubilejních 150 let začátku železniční dopravy na zdejší železniční trati. Bohatě vyzdobený vlak rakousko-uherskými, saskými a českými standartami vyjel v poledne z Hradce Králové a dojel až na nádraží v Josefově (nyní v Jaroměři). O třetí hodině odpoledne, po slavnostním obědě, se vlak s lokomotivami Josefov a Austria vrátil zpět. Mezi prvními cestujícími byli přednostové hradeckého a chrudimského krajského úřadu, pevnostní velitel von Kisslinger, akcionáři a podnikatelé Liebieg, Lanne a Kleinové. Bankéř Zdekauer, dvorní rada Jansa a komisař SNDVB Dr. Gross a mnozí další. Zpáteční jízdy využilo i prvních padesát cestujících, kteří neváhali zaplatit za tento nevšední zážitek 10 krejcarů.

Přečtěme si, jak náš významný spisovatel Jan Neruda v pražských novinách Prager Zeitung ze dne 6. listopadu 1857 popsal slavnostní zahájení dopravy na zdejší nové trati:

„Doprava byla slavnostně zahájena 4. listopadu 1857. Patnáct minut po příjezdu pražsko-vídeňského vlaku na pardubické nádraží, tj. v 10 hodin 45 minut, vyjel bohatě vyzdobený vlak, který táhla parní lokomotiva Austria. Vlak měl 14 osobních a 3 zavazadlové vozy a vyjel na novou trať směrem k Josefově. První uvítací zastávka byla v Opatovicích. Přesně v 11 hodin 18 minut vjížděl vlak za zvuků národní hymny (Poznámka redakce: Pochopitelně, že to byla rakouská hymna „Zachovej nám Hospodine císaře a naši vlast...“) a ohromného nadšení diváků do nádraží Hradec Králové. V 11:50 byl vlak uvítán ve Smiřicích a přesně v poledne zastavil v cílové stanici dokončeného úseku – v Josefově. Celá trať délky 5,3 míle (39 kilometrů) byla po odečtení 21 minut na uvítací zastávky projeta za 54 minuty. (Pozn.: průměrná rychlost v dnešních jednotkách vychází 43,3 km/hod – v dnešní době vlak tuto vzdálenost se zastávkami projede rychlostí kolem 40 km/hod!) Zpáteční jízdy do Hradce Králové použilo asi 50 místních občanů z okolí mezi Jaroměří a Smiřicemi, aby si dopřáli za 10 krejcarů jízdu vlakem. Pravděpodobně první jízdy v jejich životě, přestože potom museli jít ze stanice notný kus pěšky.“

V Nerudově článku bychom našli ještě popis jednotlivých oficiálních projevů, modrých uniforem železničářů a porovnání cen jízdného v dostavníku s cenami jízdenek na železnici.

Uvedme si zde i to, jak tyto události u nás ve Smiřicích prožil kronikář J. B. Mitiska:

„Ve 2 hodiny spoleadne s hudbou přijel vlak od Hradce, zastavil a zdejší městská rada, kronikář zámecký kněz a výbor, a v prvním voze radostná hudba doprovázela nás do Josefova.“

Pravidelná přeprava mezi Pardubicemi a Josefovem byla zahájena 5. listopadu 1857. První jízdní řád obsahoval 3 vlaky do Josefova a 4 zpět do Pardubic. Zatím co na hotovém úseku již vlaky pravidelně jezdily, stavba trati pokračovala z Josefova (z Jaroměře) dál k Liberci. Při stavbě trati bylo stále třeba překonávat lokální zájmy, které např. nutily stavitele trati vyhnout se pozemkům soukromých velkostatků. V dané době se také např. rozhodovalo o tom, zda má být železniční stanice ve Smiřicích nebo v Holohlavech. Holohlavští tehdy byli proti – železniční stanice je tedy od té doby ve Smiřicích! Při volbě trasy dráhy bylo třeba často vyhovět i tehdy dostupným technickým prostředkům.

Nádražní budovu ve Smiřicích nechal na své náklady a podle svých představ vystavět majitel smiřického zámku Johann baron Liebieg. Tím vznikla ve Smiřicích zajímavá kuriozita – jediné nádraží v České republice, které bylo postaveno ve stylu loveckého zámečku včetně tzv. „zvířecího příkopu“.

Nádraží v Josefově bylo postaveno tak, aby bylo v případě nutnosti chráněno děly z josefovské pevnosti. V Josefově (dnes železniční stanice Jaroměř – ještě před 60 lety byla tato železniční stanice označována Jaroměř–Josefov) byla také postavena budova výtopy, sloužící k opravám a údržbám lokomotiv a vozů. Oproti dnešnímu depu stála tato dvoukolejná průjezdná výtopna od budovy na protější straně kolejiště než dnes.

Za války prusko-rakouské v roce 1866 byla nádražní budova vyplněna senem a zapálena. Zničen byl také dřevěný most přes Labe, který byl v té době největším (!) v celém Rakousko-Uhersku. Nová nádražní budova byla postavena v roce 1867 a s malými úpravami se zachovala dodnes.

Provoz na Pardubicko-liberecké dráze

Pro svůj první otevřený úsek trati z Pardubic do Jaroměře (Pozn.: Úsek trati z Jaroměře do Liberce byl zprovozněn o dva roky později.) si Pardubicko-liberecká dráha objednala v roce 1857 rychlíkové lokomotivy. Lokomotivy vyrobila v letech 1857 až 1858 lokomotivka Maffei v Mnichově a měly německá jména s výrobními čísly:

lokomotivy z roku 1857:

- č. 288 – Austria (Rakousko)
- č. 289 – Bohemia (Čechy)
- č. 290 – Pardubitz (Pardubice)
- č. 291 – Königgrätz (Hradec Králové)
- č. 292 – Josefstadt (Josefov)
- č. 293 – Elbe (Labe)

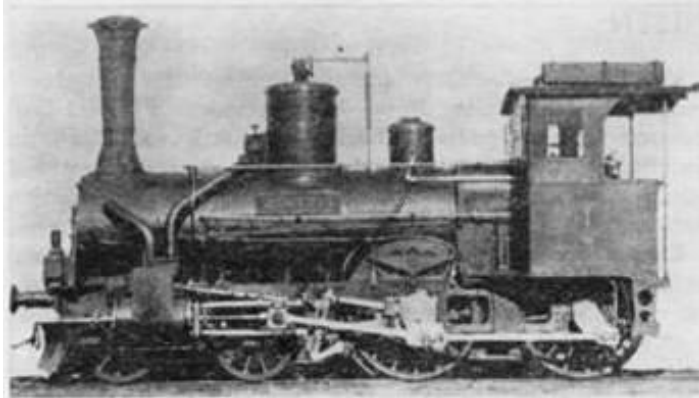
lokomotivy z roku 1858:

- č. 314 – Königinhof (Dvůr Králové)
- č. 315 – Liebenau (Hodkovice)
- č. 316 – Iser (Jizera)
- č. 317 – Turnau (Turnov)
- č. 318 – Trautenau (Trutnov)
- č. 319 – Reichenberg (Liberec)

Byly to lokomotivy Pardubicko-liberecké dráhy řady s označením IIa, tj. lokomotivy s uspořádáním dvojkolí 2'B. To znamená, že měly celkem 4 nápravy a z toho dvě nápravy byly hnané. Hnaná dvojkolí byla spřažená a hnaná kola měla úctyhodný průměr 1,575 m. Zbývající, tzv. běhounová kola, měla průměr „pouze“ 0,950 m. Prázdná lokomotiva měla hmotnost 29,5 tun a v provozu byla její hmotnost 32,3 tun. Z toho lze odvodit, že lokomotiva připravená k odjezdu vezla celkem 2 800 kilogramů uhlí a vody.

Nebyly to výkonné lokomotivy a jejich indikovaný výkon byl při hodnotném uhlí kolem 300 koní. Přepočtením na současné jednotky dostaneme výkon přibližně 221 kW (dnešní lokomotivy mají výkony 2 000–6 000 kW). Byly to však první lokomotivy u nás vůbec, které měly nad stanovištěm

strojvedoucího a topiče na čtyřech sloupcích střechu. Budku dostaly až při hlavní opravě, kdy i u Pardubicko-liberecké dráhy se první lokomotivy modernizovaly. Některé z nich neměly budku ještě na počátku osmdesátých let. Denní pracovní doba strojvedoucího a topiče byla tehdy nejdříve 14 hodin a později 12 hodin. Bez budky a stříšky za každého počasí a při tehdejší délce pracovních směn to bylo kruté.

Obsazení lokomotiv posádkami bylo velmi jednoduché. Jedné lokomotivní četě – strojvedoucí, topič – byla nastálo přidělena jedna lokomotiva. Když byla lokomotiva v opravě, topič vykonával pomocné práce a strojvedoucí byl s lokomotivou v dílně.

Kotel lokomotivy měl původně parní dóm hned na počátku ležatého kotle. Před ním skříň s regulátorem, od níž

vedly krátkou cestou přítokové trubky. Při rekonstrukcích v libereckých dílnách později přestavěli parní dóm přibližně do středu ležatého kotle a přítokové trubky musely vést ohybem k parním válcům. Současně vyvedli na plášť dýmnice výfukové potrubí, rovněž ohybem.

V pojezdu byl vnější rám vpředu upravený pro dvounápravový podvozek Kamper. Byl to podvozek se závěskami a bez čepů, který se pod lokomotivou nenatáčel, ale vychyloval. Hnací a spřažené dvojkolí měly hollské kliky. Dvojitý parní stroj měl ležaté válce přibližně mezi běhouny. Jejich ojnice poháněly první dvojkolí. Vnější rozvod byl Stephensonův.

Trať z Pardubic do Liberce se počítala v době svého vzniku za obdivuhodné stavitelské dílo. Zpočátku vede labskými rovinami z Pardubic k Jaroměři. Přejíždí po mostě přes Labe u Rosic nad Labem. Za Jaroměří začíná trať stoupat a za Velkou Borovnicí opět klesá až do Staré Paky. Zde vybudovala společnost menší výtopnu. U obce Řeky blízko Semil je na trati několik tunelů a vjíždí se do údolí Jizery. Ze Železného Brodu vybudovala společnost odbočku do Tanvaldu.

Za nejromantičtější část trati se považuje úsek mezi Turnovem a Libercem. U Sychrova byl původně patrový kamenný most obdobného typu, jaké existují v Rakousku na Semmeringu. Byl později přestavěn, ale přesto se podle tohoto mostu dráze v tomto místě přezdívalo „český Semmering“.

Nejobtížnějšími úseky na trati jsou stoupání z Liberce do Dlouhého Mostu – Jeřmanic. Zde mívaly již od počátku nákladní vlaky postrky nebo přípřeže.

Podmínky na takto rozdílných úsecích trati byly pro dvouspřežní lokomotivy dosti drsné, zvláště v zimě. Lokomotivy byly poměrně lehké a snadno docházelo k prokluzování kol. Podle zkušeností získaných při provozu společnost při opravách zvětšovala u lokomotiv řady Ia písečníky (když se lokomotivám začnou na kolejích prokluzovat kola, je možno ze stanoviště strojvedoucího podsypat kola pískem).

Během doby v rámci modernizace si vybavila společnost svoje vozidla zařízením sací brzdy. Na lokomotivy řady Ib se přitom upravily na střeše tlumiče vysavačů jednoduché sací brzdy.

Dodávkami jiných lokomotiv s uspořádáním dvojkolí 2'B přecházely původní lokomotivy na vedlejší výkony. Jezdily pouze s lehčími osobními vlaky. Nakonec skončily na posunu ve stanicích v Liberci, v Hradci Králové i v Turnově. V letech 1882 až 1886 je společnost z provozu vyřadila úplně.

Vlaky o hmotnosti kolem 80 tun nedosahovaly ve stoupáních u Velké Borovnice, kde je nejvyšší bod trati, větší rychlosti než 20 km/h, zvláště když se topilo méně kvalitním svatoňovickým uhlím.

Zahájení provozu v úseku Pardubice–Jaroměř v listopadu 1857 nebylo konečným řešením. V budování trati bylo pokračováno směrem k Liberci.

Miroslav Volák

Holcim (Česko) a. s., člen koncernu

hledá vhodné kandidáty na pozice:

strojník – obsluha kolového nakladače

pro provozovnu Smiřice, okr. Hradec Králové

Hlavní úkoly a zodpovědnosti:

- obsluha a údržba nakladače
- údržba a oprava strojního zařízení
- dodržování předpisů BOZ a PO a požadavků ISO (QMS, EMS, HSMS)

Požadavky:

- SO vzdělání se závěrečnou zkouškou + profesní zkoušky (oprávnění)
- praxe min. 3 roky
- předpoklady pro týmovou práci
- orientace na výkon a výsledky
- morální bezúhonnost

Nabízíme:

- práci v prostředí mezinárodní společnosti
- možnosti dalšího vzdělávání a profesního rozvoje
- zaměstnanecké výhody

strojník – údržba el. zařízení

pro provozovnu Smiřice, okr. Hradec Králové

Hlavní úkoly a odpovědnosti:

- odpovědnost za provoz el. zařízení provozovny vč. provádění údržby a oprav
- odpovědnost za dosažení výkonových ukazatelů a za kvalitu vykonané práce
- dodržování předpisů BOZ a PO a požadavků ISO (QMS, EMS, HSMS)

Požadavky:

- SO vzdělání se závěrečnou zkouškou + profesní zkoušky (oprávnění)
- osvědčení – zkouška dle vyhl. 50/78 Sb.
- praxe min. 6 let
- předpoklady pro týmovou práci
- orientace na výkon a výsledky
- morální bezúhonnost

Nabízíme:

- práci v prostředí mezinárodní společnosti
- možnosti dalšího vzdělávání a profesního rozvoje
- zaměstnanecké výhody

V případě zájmu o uvedené pozice zašlete svůj životopis na adresu:

Holcim Česko) a.s.
Tovární 296
538 04 Prachovice

Kontaktní osoba:

Ing. Zdeňka Betincová
Tel.: +420 420 469 228
Fax: +420 420 469 110
Email: zdenka.betincova@holcim.com

<http://www.holcim.cz>

Indiánská pochoutka

Hned první dny pobytu v Tenochtitlánu, hlavním městě říše Aztéků, přinesly Španělům řadu překvapení. Fascinovalo je především množství zlata a stříbra, kovů, kvůli nimž vážila hrstka dobrodruhů v čele s Hernandem Cortésem roku 1519 dlouhou a nebezpečnou cestu na území dnešního Mexika. Místní řemeslníci z nich nevyráběli jen nádherné šperky a skvostné plastiky, ale také stolní nádobí pro panovníka. Ve zlatých pohárech tak nabízeli sluhové aztéckého vládce Montezumy hostům i zvláštní nápoj hnědé barvy a nahořklé chuti. Španělé ho srovnávali s pitím, na které byli zvyklí z domova, tedy s vínem, a toto srovnání vyznívalo zcela jednoznačně. Cacahuati si zpočátku mezi Evropany žádnou oblibu nezískal.

Aztécká společnost si na druhé straně cacahuatlu velice cenila. Indiáni ho vyráběli ze semen stromu Theobroma cacao. Ten roste v celém teplém pásmu Ameriky a na první pohled mezi bujnou tropickou flórou nijak nevyniká. Kakaovník dorůstá zhruba do výšky dvanácti metrů a jeho pravidelná koruna je tvořena tenkými větvemi s narůžovělými, lehce prohnutými listy. Zvláštností jsou ovšem kvítky, vyrážející přímo z kmene nebo větších větví. Plody připomínají krátkou, lehce hranatou a bachratou tmavě růžovou okurku, pokrytou tvrdou kůrou. Zralý plod dosahuje délky 20 cm a jeho dužina je plná semen v podobě větších mandlí bez špičky. Zrna, nazývaná boby, chutnají hořce až trpce a jsou velmi mastná.

Už Aztékové věděli, že před použitím v kuchyni musejí kakaová semena speciálně upravovat. Vyjímali je z oplodí a nechali na hromadách, aby proběhla fermentace. Na počátku tohoto procesu odehnilo zbytky dužiny a vzniklý alkohol zničil klíčky semen. Ta ztrácela svoji světle hnědou barvu a tmavla. Třísloviny v semenu se štěpily a původní výrazná hořkost ustupovala. Boby dostávaly charakteristické „kakaové“ aroma. V tomto stavu je aztéckí zemědělci usušili na prudkém slunci. Pak je mohli drtit a kakaový prášek použít k výrobě nápoje nebo ho smíchat s vanilkou a paprikou. Výsledný produkt, xocoati připravovaný bez cukru, tak měl výraznou hořkou či pálivou chuť.

Aztékům nesloužily kakaové boby jen k výrobě cacahuatlu a xocoalu. Protože měly vysokou a stálou hodnotu a přitom v podstatě stejnou velikost a váhu, používali je indiáni jako jistý druh platidla a při směně jimi vyrovnávali ceny různého zboží. Španělé zpočátku nepřikládali bobům velký význam. Peníze razili z kovů, mj. z mexického stříbra a zlata, a ani kakao ani čokoláda jim nechutnaly. Přesto však dovezli boby jako kuriozitu do Evropy a tady s nimi začali experimentovat kuchaři a cukráři. Míchali kakaový prášek do mléka i smetany, zahušťovali směs cukrem, přidávali rozinky, oříšky či mandle a Evropané pomalu začali nacházet v exotickém nápoji či podivné hmotě zálibení.

Obliba kakaa se šířila zpočátku hlavně po Španělsku, na začátku sedmnáctého století přišli nápoji amerického původu na chuť i Italové, Angličané a Nizozemci. Kakao u nich dosáhlo takové popularity, že se vyplatilo otvírat ve větších městech podniky, kam hosté chodili na šálek módního pití. Někteří lékaři považovali kakao za vzácnou medicínu a doporučovali jeho hojné požívání, jiní ho nabízeli svým zákazníkům jako afrodiziakum se zaručeným účinkem. Řada klášterů proto vyřadila kakao z jídelníčku, ale to nemohlo zastavit jeho šíření do dalších částí Evropy. V osmnáctém století poptávka po kakaových bobech natolik stoupla, že ji nemohly stávající plantáže v Americe uspokojit.

Evropští kolonisté proto zkusili pěstovat americký strom i v jiných částech světa. Záhy zjistili, že se mu daří všude v teplém pásmu. Španělé tak založili nové plantáže na Filipínách a Holanďané osázeli kakaovníkem obrovské plochy na ostrovech Východní Indie, dnešní Indonésie. V devatenáctém století se pěstování kakaovníku rozmohlo v britských a francouzských koloniích v Africe, především v Ghaně. Přitom pokračovaly experimenty s výrobky z kakaa, objevila se

tabulková čokoláda, zmrzlina a četné další delikatesy, vyráběné ve vynikající kvalitě především ve Švýcarsku, v zemi, která musela hlavní surovinu pro svoji produkci kupovat na světovém trhu. Dnes produkují nejvíce kakaa země kolem Guinejského zálivu, ale za nejkvalitnější je považováno kakao americké provenience, zejména venezuelské, mexické a ecuadorské.

(mv)

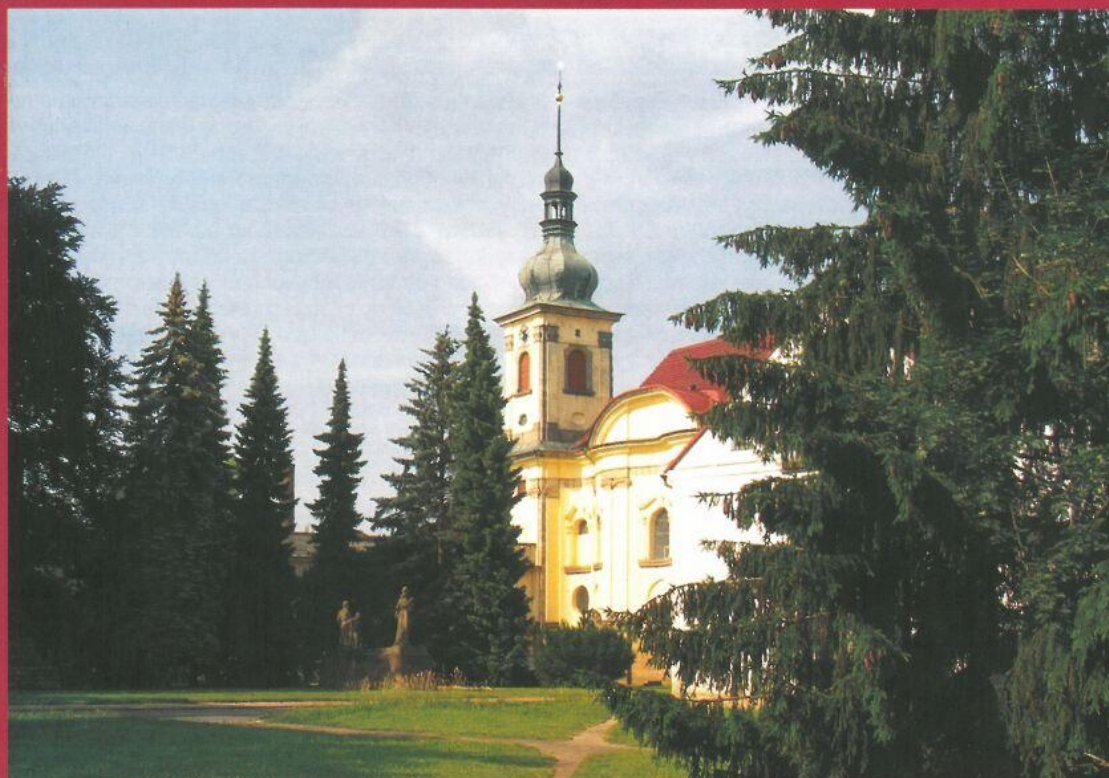
**Chcete znát ZDARMA
cenu svého domu?**
volejte 776 761 391 nebo 495 533 509

pro naše klienty z data báze hledáme

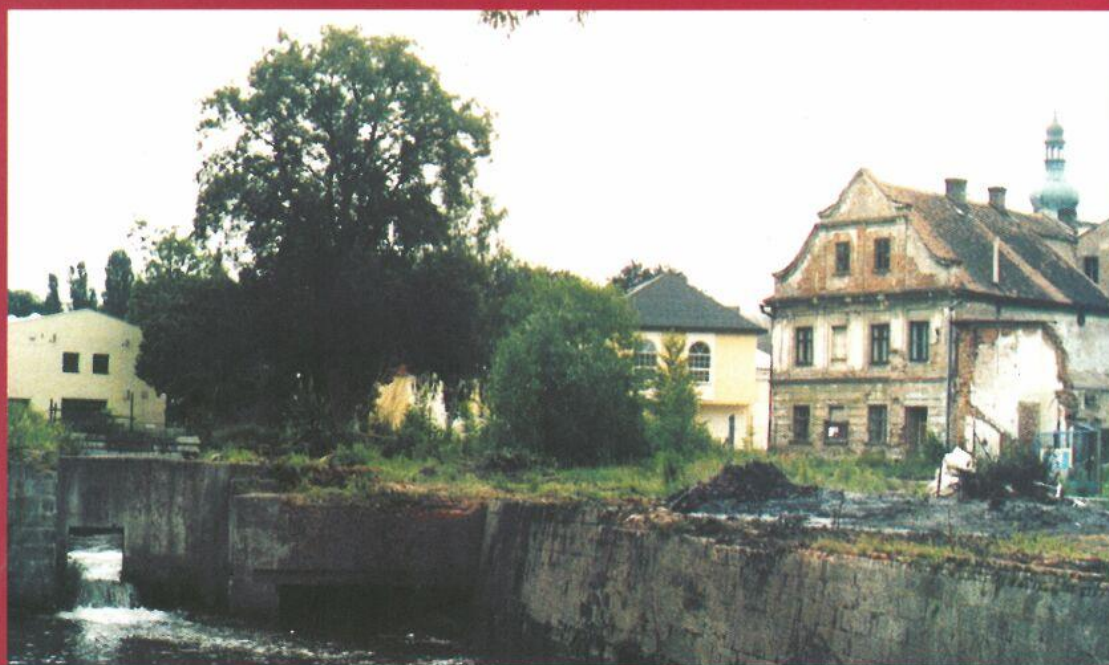
- Mladá rodina koupí RD do 25 km od HK, cena dle stavu, financování zajištěno.
- Manželé koupí RD nebo statek v klidném místě v okolí HK, i k rekonstrukci.
- Lékař koupí vilku se zahradou na klidném místě. Dobrá dostupnost do HK.
- Majitel RK koupí chalupu na pěkném místě. Platba v hotovosti.
- Koupím pozemky na Králověhradecku.
- A více než 1500 dalších poptávek v databázi naší RK.

LORD 495 533 509
776 761 391
Hořická 976
REALITNÍ KANCELÁŘ Hradec Králové

- Nabízíme dlouhodobou brigádu nebo přivýdělek. Požadujeme min. střední vzdělání.
Tel. 602 489 047
- Hledám partnera pro podnikání. Know-how a kapitál k dispozici. Požaduji nasazení, elán, aktivitu.
Tel. 739 855 044
- **KOUPÍM POŠTOVNÍ ZNÁMKY**, pohledy a obálky, celé sbírky, větší množství i pozůstalost po sběrateli. Platím v hotovosti, nejvyšší možné ceny.
Informace na tel.: 724 229 292

Dva pohledy na zdejší Národní kulturní památku. První ji zachycuje v plné kráse uprostřed zeleně. Na druhém snímku se „krčí“ za skupinou ne zrovna pěkných domů - to je ta méně hezká část Smiřic.

Zpravodaj Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává Město Smiřice, Palackého 106, 503 03 Smiřice, tel. 495 809 010, 777 332 691, fax. 495 809 018 • Evidenční číslo: MK ČR E 16060 •
Redakční rada: Miroslav Volák, Ludmila Trávníková, Ladislava Reichová, Ilona Hušáková, Leona Rousková • Příspěvky zaslejte na adresu:
Městská knihovna ve Smiřicích, Zámek 1, e-mail: knihovna@smirice.cz • Tiskne: Tiskárna A PRINT CZ s.r.o., Pletická 1, 500 03 Hradec
Králové • Vychází 4x ročně. Cena 1 výtisku 10,- Kč. Náklad tohoto čísla 500 ks. • Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do
domu. • Prodej - Tabák U Jedličků a sekretariát MěÚ Smiřice. • Uzávěrka příštího čísla 20. 11. 2007

